

ali Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 35 Din za celo leto. — Za izmenjavo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V insercijsnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsake srede ob 6 zjutraj. — Spis in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narečnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Velik načelni govor dr. Korošca.

Ali gre Slovenska ljudska stranka v vlado ali ne?

V nedeljo se je vršil v Celju zbor zaupnikov SLS. Bil je eden največjih in najbolj obiskanih zaupniških shodov SLS. Okrog 600 odposlancev krajevnih odborov SLS je navdušeno in neprenehoma pozdravljalo svojega voditelja. Ti pozdravi so bili tem pristrčnejši zato, ker je SLS po svojih poslancih in njenem voditelju dr. Korošču zlasti v zadnjem času ponovno dokazala, da ji je gospodarski in kulturni napredek Slovenije nad vse in da ni voljna prodati Slovenije za noben ministrski stol ali za kake strankarske interese.

Za predsednika shoda je bil izvoljen poslanec prof. Sušnik, za podpredsednika posestnik Hrastnik in železničar Flis.

Po uvodnih besedah je predsednik dal besedo dr. Korošču, ki se je najpreje spomnil s toplimi besedami naših trpečih bratov na Primorskem ter ostro obsodil nasilno italijansko politiko. Nato je prešel na obrekovanje in laži naših liberalcev, da je SLS prodala svoj program zato, da pride v vlado. Dr. Korošec je nato dobesedno nadaljeval.

SLS nikdar ne zavrže svojega programa avtonomne Slovenije.

Na to splošno govoričenje je vseeno treba dati nekaj odgovora. Mi nismo prišli danes sem, da odgovarjamo na to, pod katerimi pogoji bi šli v vlado, še veliko manj, da vam predložimo račun in ceno, za katero bi se bili slovenski poslanci »prodali« vladi. Bodimo odkriti: mi vam pogojev nismo prinesli in vam tudi povem, zakaj jih nismo. Trenutno nas sploh nihče ne vabi v vlado, nihče nas v vlado ne kliče. Zato nismo od nikogar dobili doslej nobenih pogojev in predlogov, zato tudi mi danes nobenih pogojev staviti ne moremo.

Tistim, ki nas obrekujejo, da smo se že prodali, pa pravim, da nismo prišli semkaj radi kake odobritve sklenjenih kupčij, ker se v take namene zbor zaupnikov in sploh SLS ne sestaja. Bila so pogajanja, ali niso, prišla do konca. Bila so splošna, predhodna, neobvezna pogajanja in še ta so se prekinila, ko so se vsled vrnitve Pašiča pričele nove težave v radikalni stranki.

Se onim tretjim, ki pravijo, da bi mi mo-

rali zavreči par točk programa — in danes je veliko ljudi, ki nam dajejo take dobre nasvete — pa povem v svojem imenu in v imenu slovenskih poslancev tole:

kar mi zastopamo, to ni naš program, to je program vaš, zaupniki, to je program naših volivcev, program našega ljudstva. Mi poslanci smo samo izvrševalci tega od vas določenega programa (živahno ploskanje). Zatorej nimamo pravice zavreči niti ene same točke tega programa (burno pritrdjevanje). Mi poslanci torej nismo prišli danes radi tega v Celje. Na vas je, zaupniki, da se izjavite:

Ali hočete morda zavreči slovenstvo (gromovito »Nikdar!«), ali se morda odreči slovenskega jezika (»Ne, nikdar!«), svoje pravice do življenja na svoji zemlji, pravice do širokih samouprav v naši Sloveniji, pravice do svoje narodne samobitnosti, zahteve po avtonomiji? (Ponovno: »Nikdar, nikdar!«) Ali hočete prostovoljno dopustiti, da se razdeljujejo bremena brezobzirno na vaša šibka ramena, ali odobravate, da se vam ne da gospodarsko živeti, ali odobravate, da danes poje kmetu boben radi prevelikih davkov, da je danes slovenski delavec svetoven popotnik, da stojita trgovci in obrtniki ob zaprtih vratih svojih obratov in da državni uradnik v Ljubljani stanuje na ulici pod šotorem? Ali naj se, vprašam vas, odrečemo torej golega življenja? (Po vsej dvorani je neprestano odmevalo v odgovor »Nikdar!« in burni protestni vzkliki proti sedanjemu stanju.)

SLS nikdar ne zavrže svojega versko-moralnega fundamenta.

Ali pa se morda hočete odreči svoje vere? (»Nikdar!«) Oprostite, da sem se tako nerodno izrazil. Po moderno bi se to vprašanje moralo glasiti: Ali se hočete laicizirati? Z drugimi besedami se to pravi: ali hočemo priznati načelo, da v politiki ne velja deset božjih zapovedi, da v politiki smemo krasti, goljufati, lagati, varati in odirati? To je laicizacija, ki nam jo nekateri v kilometrskih člankih poročajo, v praksi, v življenju. Ti priporočevalci pravijo, saj je SLS dobra stranka, njen slovenski program je odličen, gospodarsko sijajen, socialno neprekosljiv, ali vera, ko bi te ne bilo!

Mi pa vemo, da je devetdeset odstotkov vseh Slovencev za nami. So z nami tudi taki, ki so nasprotnega svetovnega naziranja in niso formalno pristaši naše stranke, pa vedno glasujejo z nami in se ne boje, da bi jih naš verski program kompromitiral ali jim škodoval. V tej splošni in težki krizi, ko ne moremo naprej, pa naj bi zavrgli ravno ta program, izvrševanje načel, ki nam jih je Bog naložil v svojih desetih zapovedih, sedaj, ko je teoretično naglašanje in praktično udejstvovanje versko-moralnih osnov javnega življenja bolj nujno in potrebno, kakor sploh kdaj!

Nato se je dr. Korošec obrnil proti denunciantom, ki lažejo, da je SLS protidržavna. Zakaj nas ne primejo, ko imamo vendar dovolj natančne in ostre paragrafe zaper protidržavne elemente? Nato nadaljuje:

Vstop v vlado.

Dosedaj vam seveda še ni jasno, ali smo za vlado ali ne. Ali hočemo v vlado ali ne? Tudi na to vprašanje hočem odgovoriti jasno in odkrito. Ne samo, da smo za vlado, da želimo v vlado, ampak hočemo in zahtevamo, da pridemo Slovenci v vlado. (Pritrdjevanje.) Mi Slovenci imamo pravico na to in pravico, da to zahtevamo.

Ako je ta država, v kateri živimo, res kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, potem zahtevamo tudi za nas Slovence ravnopravnost. Nikjer ne smemo biti zapostavljeni. (Živahno pritrdjevanje.) Mi Slovenci smo tudi temeljni sestavni del te države in zato imamo iste pravice, ne pa samo ista bremena, kakor Srbi in Hrvati.

Neenaka mera.

Za Srbe vedno velja načelo, da se brez večinske srbske stranke ne sme vladati. Ko smo bili leta 1924 v vladi, v kateri smo vladali z manjšinsko srbsko stranko, takrat se nam je pretilo in vpili so: »Kri naj teče«, revolucijo so obetali, vse to samo zato, ker se je vladalo brez večinske zastopnice srbskega naroda. Na vseh oglih se že poldrugo leto na vsa usta vpije, da mora biti v vladi tudi večinska hrvatska stranka. Torej tudi za Hrvate velja to načelo. Samo mi Slovenci naj bomo uboga

raja, zapostavljena pastorka, ki naj stoji vedno ob strani, in že od 1921 smo stalno z malim presledkom v opoziciji, smo postavljeni v kot in samo za nas naj ne velja in naj se ne spoštuje načelo enakopravnosti. Nam, samo nam, so vrata v vladu stalno zaprta. Mi zahtevamo tudi za nas pravico, zahtevamo, naj se nam da, kar nam gre. In dati nam bodo morali, kar nam gre! (Tako je! Dolgotrajno in živahno pritrjevanje.)

Protislovenska politika režima.

Današnji režim ne pozna za Slovenijo nobene dobrote. Ne da nam v naši deželi nobene samostojnosti, pa tudi od doli ne prihaja nobena ugodnost. Imamo politiko izžemanja Slovencev in nič drugega, politiko, ki je protislovenska, politiko, ki ji je vtisnjen pečat mrinje do vsega, kar je slovensko. (Ogorčeni medklici.)

Res, da skuša Belgrad v vsako vladu dobiti tudi privesek, ki naj nosi slovensko firmo. Toda mi ne nehamo poudarjati, da to niso pravi zastopniki Slovencev. Tudi Pucelj, ko je prisegel zadnjič za ministra in ko je prišel ven od prisege, se je takoj razkoračil in pripovedoval, kako bo gledal na to, da pride v vladu tudi SLS.

Samo mi, samo SLS, smo slovenska stranka in edini zastopniki slovenskega naroda! (Burno in živahno ter dolgotrajno pritrjevanje.)

Zato mi zahtevamo in hočemo, da se nas Slovence ne prezira in ne postavlja v kot. Zato naj se nas tudi ne vprašuje, zakaj ne gremo v vladu, naj se to vpraša Srbe in Hrvatel! Vsa politika od leta 1921 sem je naperjena proti nam Slovincem. Dasiravno mi nismo nepošteni, ne bomo kradli in ne more se nam predbacivati, da bi kdaj lagali ali goljufali.

Za vsako vladu je res komodnejše, da si kupi mal privesek, ker njega je lažje kupiti in z njim proti Slovincem lažje vladati. Ali je to morda slovenska politika, da dobi naš kmet 20 dinarjev, če pelje kravo v Krško ali na Bled? Tudi 20 dinarjev je dobro, toda s tem ni pomagano niti živinorejcu, kje pa so vse druge zahteve Slovenije?

Pa me boste vprašali, zakaj nismo že doslej prišli v vladu? Poudaril sem že, da je doslej vladal protislovenski kurz v naši državni politiki. Mi moremo biti odgovorni in krivi le za to, kar je v naši moči, da storimo. Če pa so nam vrata zaprta, če Slovencev v vladu nočejo imeti, za to mi ne moremo odgovarjati. Tu nam je mogoča le najostrejša obsodba. Nobenega stvarnega razloga ni, ki bi govoril proti vpoklicu SLS na upravo države. Protidržavni nismo in nesposobni nismo.

Kdo nam more kaj očitati?

Prijatelji in neprijatelji, poslanci in ministri vseh strank nam priznavajo, da so bili poslanci Jugoslovanskega kluba, in izmed nas je bilo že skoro polovica ministrov, da so ti ministri najbolj upravljali svoje resore ter so bili najbolj iniciativni in vedno in vedno se iz tega razloga ponavlja zahteva, da je treba postaviti ministre iz Jugoslovanskega kluba, če hočemo upostaviti red in poštenost v državni upravi. Mi nismo kradli, ne lagali, ne goljufali. Mojo ameriško robo že sedmikrat perejo, pa je od svojega početka popolnoma čista. In Sušnikove tračnice se kljub vsemu na-

tolcevanju svetijo na solncu. Radič mi je na primer pri zadnjih pogajanjih rekel, da Slovenci moramo v vladu zato, ker delo v odborih ne gre naprej. Slovenska dva referenta prideta v odbor, tako je pravil Radič, pa sta že popolnoma pripravljena, onadva govorita, potem se šele oglasi kdo drugi, ko ste Slovenci razjasnili stvar, nato šele se razvije debata. To navajam zato, da dokazem, da nikjer ni prepričanja, da nismo mi popolnoma sposobni.

Edini izhod.

Stvari dozorevajo. Pred enim letom nismo imeli nobenega izgleda, kako ustvariti situacijo, v kateri se bomo uveljavili. Danes pa je vse drugače. S Pašičem ne gre, Uzunović ne more naprej, Davidović ne more. S strahom se že tudi v Belgradu sprašujejo, kaj bo v bližnji bodočnosti, kaj bo februarja in marea meseca, ka bo ljudstvo gladovalo, kaj bo, če ljudstvo pri tem gladovanju izgubi potrpljenje? Ti ljudje danes z vso resnostjo poudarjajo, da bi bilo najbolje dati Jugoslovanskemu klubu vladu vsaj za tri leta, pa bi bila naša država ozdravljena gospodarske krize, kerupcije in notranjih težav. Mi vemo, da to politično ne gre. Toda sestaviti moramo močno in sposobno vladu in mi smo močni in sposobni, da v skupnem delu s Hrvati in Srbi ozdravimo to državo.

Pod kakšnimi pogoji?

Mi torej hočemo in zahtevamo, da se predstavitelji Slovencev pozovejo v vladu. Kdaj bo to? Pogajanja so prekinjena, sedaj ni nobenih pogajanj, vrata so nam zaprta in trenutno ne vemo, kaj bo, Poudarjati moremo le, da Slovenci ne smejo ostati zunaj, da se mora najti način, po katerem se bodo Slovincem ta vrata odprla. Vendar pa moramo že danes, ko pričakuje predvsem belgrajska in zagrebška javnost, odgovoriti na vprašanje, pod katerimi pogoji bi eventualno vstopili v vladu. Na to hoče javnost, da odgovarjamo. Mi pravimo, gremo, toda samo s poštenimi in samo pod poštenimi pogoji. Nikdar neočemo umazati svojih rok, nikdar neočemo delati nepošteno. Hočemo ostati zvesti sami in zvesti vam, zvesti vašemu in zvesti svojemu poštenju. Načela, ki jih imamo v svojem programu, niso načela našega kluba, najmanj so to kaka osebna načela, to je program stranke, program slovenskega naroda, zato so nam ta načela nadvse sveta, zato morajo ostati čista in neizpremenljiva. (Dolgotrajno, viharno odobravanje.)

Za načela ne barantamo.

Naša načela ne morejo biti nikak predmet pogajanj. Ta načela in ta program je bil, ko te države še ni bilo in narod bo obdržal ta program, ko morda nas že davno več ne bo. Čisto nekaj drugega pa je način in taktika, kako priti do ustvarjanja idealnega in nedotakljivega programa. V načinu, taktiki, tu je mogoče z nami razgovarjati, tu smo gibki, tu se znamo prilagoditi vsakemu položaju in Jugoslovanski klub je dokazal, da ni parlamentarnega zastopstva v našem parlamentu, ki bi se znal tako gibčno uveljaviti v vsakem položaju, kakor mi. Na vseh shodih v zadnjem letu so nam volivci povedali, da je danes največja nevarnost za državo njena težka gospodarska kriza. Mi smo videli, da zlasti Slovenija dobesedno gladuje. Zato so nas volivci na shodih in vodstvo naše stranke v zad-

ni seji pooblastili, da v Belgradu poudarimo, da je danes treba gospodarskim vprašanjem dati prvenstvo. Najprej mora narod živeti, potem šele pride drugo. To smo storili. In če bi prišla država v nevarnost, od kakršnegakoli zunanega sovražnika, smo mi prvi, ki takoj stopimo v skupno fronto, da z združenimi močmi varujemo njeno integriteto.

Tudi to nam je jasno, da je treba od lanskega leta, ko nas je Radič izdal in pokopal svoj program, čisto druge taktike, kakor prej, ko smo mislili, da smo združeni s Hrvati že skoro neposredno pred uveljavljenjem našega celotnega programa. Od tedaj je položaj težji. Slovenci smo neprimerno bolj osamljeni. Zato moramo uporabljati drugo taktiko v novem položaju. Toda bodimo uverjeni, da Jugoslovanski klub vedno najde pravo pot v vsakem političnem položaju. S poštenimi sredstvi, na pošten način bomo vodili politiko, naroda in države in njunih koristi pa ne bomo nikdar izdali.

Naše delo.

Nazadnje nas boste vprašali, kaj smo med tem časom dosegli, kaj smo uspeli.

1. Nadaljevali smo izgradbo starega slovenskega programa, kakršen je potreben, da slovenski narod v tej državi dobi svoje pravo. Program naš je izšel iz slovenske duše. Izražamo ga v dveh besedah. Naš narod hoče biti skupaj in hoče biti svobodno skupaj. To smo dopovedali v precejšnji meri vsej naši javnosti. Ta uspeh se sicer ne da tehtati ali šteti z akcijami Trboveljske premogokopne družbe ali Slavenske banke, toda zgodovina ga bo beležila kot veliko pošteno borbo za slovenske ideale.

2. Bilj smo klicarji poštenosti, sami smo pošteni ostali in bili neprestana vest na parlamentarnih tleh vsem, ki so hoteli delati nepošteno z našo državo.

3. Vedno smo se brigali za razne stanove. Noben klub ni iznesel toliko opominov in toliko nasvetov, kako se naj reši naš kmet, kakor naši slovenski poslanci. In za delavce, za olajšanje njihove bede, za njihovo zaščito smo s svojimi neprestanimi zahtevami storili več kot vsaka druga stranka! Povsod smo skušali uveljaviti zahteve pridobitnih stanov in povsod poudarjali, da bo propadel naš delavec in moral v tujino, če bo propadla slovenska industrija. Ravno zadnji teden je ponovna priča, kako Jugoslovanski klub stoji na straži za naše uradništvo. Edino mi smo dvignili glas za stabilnost državnega uradnika. Z večnimi svarili smo nešteto zla preprečili. Nekaj je vendarle zaleglo, dasi smo vsepovsod naleteli na slabo voljo in mnogokje tudi na neznanje in nepoznanje stvari. Dvignili smo ljudsko prosveto. Naša prosvetna društva, telovadna društva, »Krekova mladina«, delujejo zopet s polno paro in so popolnoma ozdravljena od povojnih težav in mrtvila. Naše gospodarske organizacije so se zbudile in danes globlje in popolneje morejo ustrezati zahtevam širokih slojev kot v prvih povojnih težavah.

BELGRAD — SPAMETUJ SE!

Velika je naša stvar, čeprav se ne da meriti na metre ali tehtati na tehtnici, ogromen je naš uspeh v narodni vzgoji in državni politiki in ne priznavajo ga samo tisti, ki jim je osnova neslovenska in nepoštena, neokrita politika, samo ti denuncirajo našo stranko in zametavajo pred javnostjo njeno plodo-

nosno delo. Njim, ki se prodajajo za skledo leče ali za ministrski portfeljček, njim, ki slovenstvo izdajajo, kadar in kakor kaže to njihovim partijskim interesom, le takim naši uspehi niso nič. Pri teh pomeni velik uspeh le to, da se podpira vsaka vlada, četudi se upravlja država tako, da sede v Belgradu pri polnih mizah, Sloveniji pa se ne da živeti iz lastnih sil, z lastnim gospodarstvom niti se ji iz centrale ničesar ne da. Mi pravimo, da to mora prenehati in temu namenu velja naš boj. Zadnji čas je in svarimo, naj se v Belgradu kmalu spametujejo in ne tirajo ljudstva do obupa, naj prenehajo s partizansko politiko, ki tretjega naroda, na katerem je zgrajena naša država, noče pustiti k soodločanju o njeni usodi.

Spoznanje in spametovanje prihaja sicer počasi, toda v mnogočem se je obrnilo na bolje. O Slovencih se danes piše po celi državi in vedno pogostejši so resni glasovi, da je treba zadovoljiti tudi poštene zahteve slovenskega naroda. Vsega je enkrat konec. Tudi naših sedem suhih let gre h koncu. Ni jih še konec, toda zagotavljam vas, da h koncu gredo. Tudi belgrajski svet spoznava, da so naši nasprotniki lagali, ko so nas obrekovali. Tudi on že čuti, da naš narod ve, kaj hoče, da ni nabujkan, ampak zvest in zaveden. In to lahko povem: Prej kot si naši nasprotniki mislijo, se bodo tudi v Sloveniji razmere izpremenile na boljše. (Viharno pritrjevanje, pleskanje in »živjoc-klici«.)

Še z zbora zaupnikov SLS.

Po dr. Koroščevem govoru je zbor zaupnikov soglasno dal zaupnico dr. Korošču, Jugoslovanskemu klubu pa glede taktike proste roke.

Pri volitvah je bil z nepopisnim navdušenjem znova izvoljen za načelnika dr. Korošec, za podnačelnika pa dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani in namestnik poslanca vseuč. prof. Dušana Serneca.

Nato se je dr. Brečelj v prisrčnem govoru zahvalil dosedanjemu ponačelniku prof. Bogomilu Remeu, ki je iz družinskih razlogov (dolga in težka bolezen v družini) odstopil, za skrajno nesebično delo v stranki. Bivši podnačelnik nam bo kot mož najčistejših rok in požrtvoval. idealizma vedno vzor značajnega delavca v stranki.

Nato je dr. Marko Natlačen predlagal naslednjo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

»Zbor zaupnikov SLS v Celju z ogorčenjem protestira proti nečuvnemu nasilju, ki ga trpi naš narod v Korotanu in Primorju, pošilja svojim zasužnjenim bratom in sestram z iskrenim pozdravom slovesno izjavo: SLS kot zakonita zastopnica slovenskega naroda ne bo mirovala, dokler ne dobe odrešeni bratje in sestre tiste pravice, ki jim gredo po božjem in naravnem pravu, kakršne gredo kot kulturno visoko razvitemu narodu.«

Dr. Stanovnik je predlagal resolucijo, v kateri se vlada pozivlje, naj razpiše čimprej volitve v Ljubljani. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Kuharica vačna, želi mesta pri meščanski družini ali v župnišču. — Naslov še izve v upravnistvu »Domoljuba« pod št. 7923.

Narodna skupščina.

9. novembra. Jugoslovanski klub je vložil nujno vprašanje radi italijanskih nasilij nad Slovenci in Hrvati v zasužnjenem ozemlju. Vlada je nujnost odklonila.

Nato se je vršila razprava o nestalnosti železničarjev. Odločno je govoril naš poslanec Žebot proti temu, da bi se nestalnost še podaljšala za tri leta, zakaj čim manjša je sigurnost železničarjev glede službe, tem manj sigurna je vožnja po železnicah. Zbornica je z vladno večino sprejela predlog vlade.

10. novembra. Poslanec Sušnik je vprašal skupščinskega predsednika, če bo dejal interpelacijo o italijanskih divjaštvih na prvo mesto. Ob tej priliki je poslanec Sušnik z živo besedo opisal trpljenje naših rojakov v Italiji. Vsi poslanci tudi vladni so mu živahno pritrjevali.

Prišla je na vrsto interpelacija posl. Demetrovića glede povodnji v Vojvodini. Ob tej priliki je tudi poslanec Vesenjak ugotovil, da vlada premalo stori za popravno cest in mostov in za zgraditev hudournikov v Sloveniji. Pošilja samo komisije, ki veliko stanejo in to je vse. Finančni minister se je izgovarjal, da nima denarja.

11. novembra. Finančni minister je predložil narodni skupščini proračun za leto 1927-28. Dohodki znašajo 11 milijard 690 milijonov, stroški prav toliko. Največ izdatkov gre za železnice in sicer 2 milijardi 530 milijonov ter za armado v znesku 2 milijardi 350 milijonov Din. Med dohodki so neposredni davki skoro 2 milijardi, posredni 3,5 milijarde, monopoli dobre 3 milijarde in državna gospodarstva skoro 4 milijarde Din.

12. novembra. V razpravi je bila ponovno resolucija proti Italijanom. Poslanec dr. Hohnjec je krepko očrtal italijansko barbarstvo proti Slovencem in Hrvatom ter končno pozval vlado, da naj nekaj stori v zaščito naših ljudi v zasužnjenem ozemlju. V istem smislu so govorili vsi drugi opozicionalni poslanci. Resolucija se sicer končno ni dala na glasovanje, ker bi morala zanjo glasovati tudi vladna večina in bi s tem prišla vlada v čuden položaj. Pač pa se je resolucija poslala zunanjemu ministru v ravnanje.

Z ognjem in mečem.

Odkar je bil Mussolini tekom kratkega časa čertič napaden, je zavladala med Italijani neka naravnost blazna mrzlica. Zdi se, da je to nekaj čut in neka slutnja, da bo prenapet lok v kratkem počil in da bo polom nekaj groznega. Čutijo, da je Mussolini dvignil Italijo nad globok prepad, nad katerim jo drži s svojo močno roko. Če ta roka omahne... Italijani si ne upajo misliti dalje. In zato ta blazna skrb za ohranitev Mussolinija in fašizma.

V tej blaznosti pa počenjajo Italijani nasilstva in krivice, ki so bila običajna svoj čas le se v azijskih državah. Zlasti so se spravili na Slovence in Hrvate. Krivice, ki jim jih prizadevajo, so naravnost vnebovpijoče. Čez noč hočejo zatreti vsako sled

POROČNI PRISTANI F. ČUDEN PREŠERNOVA ULICA 1

slovenskega jezika. Ne samo, da pri uradih ni prostora niti za eno slovensko besedo, tudi iz šole so vrgli vse, kar bi moglo slovenske otroke spominjati, da so Slovenci, celo v privatnih hišah so prepovedali poučevati slovenščino. Kar ima vsak človek na svetu pravico: učiti se privatno kate-regakoli jezika, to je slovenskim otrokom prepovedano za materinski jezik. Lahko se učijo jezika hotentotov, a materinskega ne. Društva razpuščajo in jim prepovedujejo sleherni delo, duhovnike in učitelje preganjajo, slovenskega poslanca dr. Wilfana so zaprli, poslancu dr. Besednjaku pa so poslali fašisti pismo, naj čimprej izgine iz Goriške, če hoče ostati živ. Hiše slovenskih zavodov razlevajo in požigajo. »Z ognjem in mečem« hočejo zatreti najosnovnejše pravice vsakega ljudstva. Menda mislijo s tem rešiti Mussolinija in Italijo usode, kateri se pa ne bo izognila.

S svojimi sorojaki, ki niso čisto fašistovskega mišljenja, delajo isto. Ubijajo jih, izganjajo iz države, plenijo njihovo premoženje, požigajo domove.

Istotako Mussolini izzivalno vtika svoje prste v sosedne države, zlasti v Francijo. Jasno je, da sosednje države vedno bolj razburjeno gledajo na Mussolinijeva izzivanja.

Mussolini pa menda hoče prignati stvar do viška. Italija stoji pred veliko gospodarsko krizo. Ljudstva preveč, izseljevanje je skoro popolnoma ustavljeno, dohodki izseljencev so ponehali. Mussolini bi rad še razširil svojo državo, da bi ljudstvo imelo prostora. Rad bi menda z uspešno vojsko potolažil lačne Italijane.

V naši državi so poročila iz Italije radi nečloveškega postopanja napram Slovencem izzvala veliko razburjenje. Naši poslanci so krepko nastopili v narodni skupščini. Pridružila se jim ni le vsa opozicija, temveč tudi vladni poslanci so enodušno obsojali italijansko divjanje proti našim rojakom. Cela narodna skupščina je bila zopet enkrat enotna v obsodbi italijanskih blaznih divjaštev. Vlada iz previdnosti seveda ni sprejela predložene resolucije, vladna večina pa tudi ni glasovala proti njej, temveč je bilo sklenjeno, da se brez glasovanja pošlje zunanjemu ministru v vednost. Mi vemo, da imajo v Belgradu kljub »iskrenemu prijateljstvu« z Italijo prav isto mnenje o Italijanih kot mi, le da danes žal še ni moči niti ugodne prilike, da se stopi Italiji na primeren način za vrat.

Naloga naše družave je, da se stvori okrog Italije železen obroč, ki se bo primerno stisnil, kadar se bo Mussolini najbolj napihoval. Vemo pa tudi, da vsaka država, ki se mora vzdržavati s takimi nasilji, hitro jadra proti lastnemu poginu. In Italiji ta spokorna pot ne bo ušla.

Naša sveta slovenska naloga pa je, da podpiramo gmotno in moralno naše zati-rane rojake onkraj meja, da se vedno bolj zavedamo, da so kri naše krvi in da jim dajemo upanja, da ne bomo pozabili nanje, dokler ne pride ura odrešenja.

In ta bo prišla.

Kaj pišejo nasprotniki.

»Nismo proti veri!« V Ogulinu na shodu je dejal te dni radičevski govornik: »Popi (duhovniki) so mešetariji, narod naj se jih čuva! Za kaj nam bo pop, ko je dosti da znaš moliti očemaš! Popi vas strašijo s peklom, a pekla ni.« In še vedno se najdejo pri nas ljudje, ki trdijo, da so radičevci stranka, ki priznava — verska načela. Ostre besede nam silijo pod pero.

»Vlada se svoje dolžnosti zaveda in bo gotovo pomagala, kolikor je v njeni moči«, pravi zadnji »Kmetijski list«, ko poroča o povodnji v Sloveniji. Nadalje piše, da vlada ne more pričarati denarja na dan tam, kjer ga ni. — To je vendar čudno: pri trinajstmilijardnem proračunu ni denarja! Dajte vendar po tolikem času na dan vsaj en letni račun, da bodo davkoplačevalci vedeli, kako se uporabljajo bajne vsote! »Denarja ni!« — Samo slovenskim državnim uslužbencem se je v zadnjih mesecih odtrgalo na plačah okrog 2 milijona dinarjev »za poplavlence«, koliko šele v celi državi? Denar je vendar tu, vsaj za prvo silo, kaj pa mečkate? — Državna razredna loterija, ki spada v področje ministra g. Puelja, tudi prinaša gotovo vsako leto gotovo petdeset milijonov čistega dobička. Dajte ta dobiček za poplavlence, popravite jim škodo, da bodo vsaj davek lahko ali težko plačevali! »Denarja ni!« Pojte se solit! Dobro volje ni!

»Delavska politika« ima v 160. številki o klerikalizmu v Sloveniji poseben članek. Pravi, da je SLS predvsem zato tako močna, ker žerjavovci nprestano politične in gospodarske kozle streljajo. — Zanimiv pa je v rdečkarškem listu še sledeči stavek: »Politična stranka klerikalna naslanja svoj vpliv na verska čustva naroda, čeprav politika in vera nista kdovekako v sorodstvu.« — Žerjavovci namreč trdijo in tudi socijaldemokrati so doslej vedno pridigovali, da nima vera s politiko nobene zveze. Nekoliko so se »poboljšali«, zdaj že priznavajo, da je vera oziroma njena svoboda vsaj nekoliko tudi odvisna od politike. — Mehika pa nam dokazuje, kako se godi veri, kjer imajo državo v rokah liberalci in rdečkarji. Zato pa je ne samo pravica, temveč tudi dolžnost pravega katoličana, lajka in duhovnika, da žrtvuje vse moči in zmožnosti za zmago verskih načel tudi v javnem, političnem življenju.

Sokolske vžigalice. V zadnjem času so izšle v zalogi tvornice Ruše vžigalice »V korist Jugoslovenskemu sokolskemu savezu«. — Ali ima Cirilmetodova družba od svojih vžigalic že prevelike fonde?

Ljubezen žerjavovec do delavcev. »Domovini« ni prav, da so tudi naši poslanci glasovali za naknadni kredit prometnemu ministru, ker bi bilo sicer več tisoč železniških delavcev odpuščenih. — Delavci si bodo ljubezen žerjavovec do nižjih slojev dobro zapomnili.

»Udaril bom po pastirju...« Zadnji »Domovini« po stari, nepoboljšljivi navadi ni bil všeč nedavno se vršči sv. misijon v Sromljah pri Brežicah, odtonj g. župnik seveda tudi ne. — V cerkveno življenje v

d Družba sv. Mohorja obvešča vse svoje člane, da bo začela razpošiljati knjige meseca decembra. Vzrok, da ni mogla postreči s knjigami takoj po Vseh svetih kakor običajno, je tale: Ko so došle vse vpisovalne pole (v maju), je z njimi prišlo premnogo želja, naj bi Družba letos izdala celoten imenik vseh članov. Odbor je ustregel, kar pa je zahtevalo ogromno časa. Ko pa je bila zadnja pola koledarjeva pripravljena za tisk, je povodenj razdejala električno napeljavu, ki je ob veliki vodi nj bilo mogoče popraviti in so vsi stroji več dni bili brez obratovanja. Naj cenjeni člani uvažujejo to »višjo silo« in zamudo oprostite. — Ravnateljstvo.

d Pazite! Pod naslovom »Arome Company«, Pariz, se ponujajo po naši državi »sredstva za aromatiziranje tobaka«. Zastopnikom te družbe se obljublja dobra plača in provizija od prodaje. Treba jim je pa za to izpolniti obrazec, ki je reklami priložen in ga poslati obnem s 60 Din za 1 steklenico tega sredstva zgoraj označeni tvrdki v Pariz. Na posredovanje našega poslaništva v Parizu se je ugotovilo, da je francoskim oblastvom ta tvrdka popolnoma nepoznana, ulica pa, ki se v reklami navaja, sploh ne obstoji. Zaradi tega se sumi, da gre za navadno goljufijo, pred katero se občinstvo svari, ker so ji že nekateri nasledli.

d Novi proračun izkazuje 11 milijard 690 dinarjev izdatkov. Sedanji proračun znaša 12 milijard 504 milijone in je torej novi proračun le za 900 milijonov manjši.

d Židov je v naši državi vsega skupaj 73.267, in sicer na Hrvaškem in v Sloveniji 21.810, v Vojvodini 21.349, v Bosni in Hercegovini 13.701, v Srbiji 7800, v Južni Srbiji 6218, v Sloveniji 1038, v Medjimurju 921, v Dalmaciji 412, v Črni gori 17.

d Poslanec Serbec je obiskal te dni na Gorenjskem kraje, ki so bili prizadeti po zadnjih povodnjah. Natančneje si je ogledal poškodbe v gorjanski občini. Naslednje dni obišče še ostale prizadete kraje.

d Ogromen plaz se je utrgal pri Pilštajnu in še vedno leze v dolino. Odnesele je vinograd posestnika Šritiha, ki je dajal že 45 hl vina, začela sta se trgati dva sosedna vinograda, v Brilejevem vinogradu pa je nastal do 10 m dolg prepad. Zdaj vzdiguje niže ležeče travnike, njive in sadovnjake. Razrušil je dvojje vinskih kleti,

Stranicah tudi vtika žerjavovski list svoj smrdljiv nos in celo prerokuje, kdo pride v pekel in kdo ne. — Pri Sv. Florijanu pri Rogatecu »pobožni Domovini« niso všeč cerkvene pridige. — Iz Sv. Stefana pri Šmarju se liberalni dopisnik celo huduje zato, ker je dalo predstojništvo na razpolago učiteljstvu nekaj cerkvenih sedežev. — V Št. Petru na Medvedjem selu hoče komandirati žerjavovec, kdaj in kako se bo v cerkvi molilo. — Zaganja se zadnja »Domovina« končno še v g. župnika v Sv. Andražu v Halozah. — Dalje prihodnji!

dvojje gospodarskih poslopij, okrajna cesta je počila in sedaj so ogrožene 4 hiše, ki jih morajo izprazniti.

d Prenočevanje sredi Save. Preteklo nedeljo zvečer je hotel neki profesor z ženo pri Kresnicah preko Save, da pride na vlak. Brodnik ni hotel peljati radi prevelike vode. Zato je profesor sam odvezal čoln ter se peljal čez Savo. Na sredi Save pa se je škripec pokvaril in čoln se ni več premaknil z mesta. Kako reševanje ponoči je bilo nemogoče, zato sta morala prenočiti sredi deroče Save. Zjutraj so ju rešili.

d Poleg sv. Alojzija in sv. Stanislava obhajamo letos tudi 200 letnico svetniškega proglašenja sv. Janeza od Križa. Sv. Obe ga je 24. avg. t. l. slovesno prišel doktorjem mistike, to je, ga imenoval za cerkvenega učenika višjega notranjega življenja. Njemu v čast bo v Karmelski cerkvi na Selu v nedeljo 21. nov. ob 8 slovesna sveta maša. Popoldne ob pol 4 pridiga in pete litanije. Pridite v obilnem številu!

d Naša nova povest. Danes začnemo objavljati nov roman: Povest gorske fare. Povest nam silno napeto popisuje boje in trpljenje hribovskih faranov za življenjski obstoj pa tudi boj vnetega župnika za duše svojih ovčic. Vse dobro in slabo življenje v fari je popisano z veliko živahnostjo, težki zapletljaji se vrste drug za drugim, pristno ljudsko življenje z vso svojo senco pa tudi s solncem pa stopa pred nas kakor živo. Povest bo vsakdo čital z velikim zanimanjem. Zato naj se že sedaj oglasijo novi naročniki, da dobijo celotno povest. Domoljub od danes do novega leta stane 4 Din. Naroči se po dopisnici na naslov Uprava Domoljuba, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna. V prvi številki bo priložena polnočnica, po kateri naj se pošlje naročnina.

d Zloraba Strosmajerjevega imena. Naši vodilni liberalci niso samo zagrizeni sovražniki Cerkve in vere, temveč tudi veliki hinavci. Pri vsem svojem delu za razkristjanjenje našega ljudstva bi radi veljali za dobre kristjane samo s tem namenom, da bi se lažje ugnozdili med ljudstvo in tako lažje nadaljevali svoje protikrščansko delo. Sedaj so si izbrali hrvatskega škofa Strosmajerja, ki je živel pred pol stoletjem in hočejo z njim zakriti svojo brezversko zagrizenost. Imenujejo se njegovi učenci. Tega jim ne bomo oporekali, zakaj tudi Iškariot je bil — Kristusov učenec. Kakšna ogromna razlika pa je med učiteljem Strosmajerjem in učenci žerjavovci, naj gospodje preberejo današnji članek o Strosmajerju pod naslovom »Izobrazbi.«

d Goljufija. Neka češka banka vsiljuje

Prepričajte se o trpežnosti

vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

In pri podružnicah Maribor, Votrnjaka 20 ter Kamnik, Šteta 4

Schichtov način pranja

Namakaj z „Žensko hvalo“, peri z „Jelenjim milom“!
To ne pokvari perila ter ga popolnoma očisti.

po svojih agentih nekakšne češke srečke (loze). Agenti govore, da so državne obveznice — vsakdo seveda misli, da jugoslovanske državne, kar pa ni res. Besedilo na srečkah je hrvaško in nemško, da nihče ne ve, da so srečke inozemske in kot take prepovedane. Nominale je 1000, pa ni povedano, da čeških kron, da more kdo misliti na dinarje. Ljudje plačujejo po 45 Din mesečno. — Naj prizadeti naznanijo stvar državnemu pravdnistvu in finančni oblasti.

d Zrebanje loterije za »Martinišče« je prelozno za par mesecev. Bo pa tudi pred določenim rokom, ako se srečke razprodajo. Zato naj se vsak pobriga čimpreje, da si kupi srečke, ki jih dobi v lavantinski škofiji pri svojem župnem uradu, drugi pa pri vodstvu »Martinišča« v Murski Soboti.

d Umrla je 28. oktobra v Gorenji vasi pri Ribnici ga. Neža Novak, roj. Lovšin. Pokojna je bila skrbna mati 10 otrok in dolgoletna naročnica »Domoljuba«.

d V spanju skočil skozi okno. Gostilničar Ivan Jakšič iz Markuševca je pretekli terek prenočeval pri zagrebškem gostilničarju Kostanjšku. Spal je v sobi prvega nadstrop. Okoli polnoči so Kostanjšek in sosedje začuli vpitje na pomoč. Ko so pogledali skozi okno, so videli, da leži Jakšič na tleh pod oknom. Vprašan, kako se je to zgodilo, je Jakšič odgovoril, da ne ve ničesar in da je najbrže v spanju skočil skozi okno. Jakšič ima zdobljen prsni koš in težke poškodbe na glavi.

d V vodo je zdrsnil. V Krnici nad Gorjami so se otroci igrali ob močno narasli Radovni. Pri tem je 6 letnemu fantku delavca Smoleja iz jeseniške tovarne zdrsnilo v vodo, ki ga je odnesla. Trupla niso našli.

d Roparski umor sredi Ljubljane. V Ljubljani so našli 53 letnega sejmarja Karla Primožiča v njegovem stanovanju v Rožni ulici umorjenega. Ležal je v postelji

ter imel na glavi 12 cm široko rano, ki mu je bila zadana s sekuro.

d Roparski napad v Zagrebu. V noči od torka na sredo so trije neznanj roparji vdrli v stanovanje Matilde Delić na Selski cesti v Zagrebu. Eden roparjev je Delićevo vrgel s postelje, ji z roko zatisnil usta in ji zapretil, da jo bo zaklal, če ne da denarja. Delićeva se je seveda silno prestrašila in prosila roparje, naj ji puste življenje, saj jim bo izročila ves denar. Peljala je roparje k omari, iz katere so pobrali ves denar (okoli 2400 Din). Nato so vrgli Delićevo nazaj na posteljo in izginili.

d Tramvaj povozil kravo. V terek je v Zagrebu okrog 8 zvečer vozil tramvaj proti Maksimiru v nekoliko temni okolici. Nenadoma je voznik zapazil, da je tik pred vozom več živine. Vsled opolzkih tal ni mogel voza takoj ustaviti in je povozil eno kravo. Ker se je krava zamotala pod zaščitno desko, so morali tramvaj privzdigniti, da so jo mogli izvleči.

d Uničene cerkve. Vojna je razdejala na Francoskem okrog 2000 cerkva. Pred štirimi leti so katoličani zbrali 200 milijonov frankov, s katerimi so na novo pozidali 337 cerkva. Država je obljubila, da bo tekom 15 let dala za zidavo novih cerkva 600 milijonov frankov.

d Rdeč dež. V kraju Cerbere v Italiji se je v zadnjih nevihtah naenkrat vsul močan dež, ki je bil čisto rdeč in močno blaten. Šel je iz oblaka, ki je imel škrlatno rdečo barvo. Sličen dež so imeli v južni Franciji.

d Vzorna katoliška šola. V porenski deželi stoji stari samostan Maria Laach (Marija ob jezeru). Prej so bili tam jezuiti, zdaj so benediktinci. Nemški katoličani, vedno prvi na delu, so sklenili ob tem jezeru v najlepši legi ustanoviti vzorno katoliško šolo pod vodstvom izbranih katoliških učiteljev. Ne samo verska šola, marveč naj-

modernejša šola naj bo to. Kakor se vidi iz načrta, bo šola neka gimnazija: latinščina se bo gojila kot jezik katoliške cerkve, pouk v nemškem jeziku in v zgodovini bo učil mladino poznati katoliško kulturo. Poleg pouka bo mladina delala v delavnici in na polju ali v vrtu. Mladina se bo temeljito poučevala tudi v godbi in umetnosti; veliko pomena se polaga na dramatične uprizoritve. Za fante se gradijo hišice; po 10 do 10 jih bo v eni hišici pod vodstvom hišnega očeta ali učiteljice-mamice za dekleta. Sredi te šolske vasi stoji cerkev, da vse služi veri. Mladino bo poleg šolskega pouka potovala, telovadila, plavala, veslala. Za načrt so se z veseljem zavzeli nemški škofje in tudi prusko naučno ministrstvo! Z zgradbo se takoj prične in Nemci upajo po ti poti dobiti za narod in cerkev katoliško orientiranih ljudi.

d Čeden pozdrav od Boga. V zadnji sobi gostilne pri »Voluc« v nekem mestu na Nemškem je dr. V. iz Berlina predaval o Bogu in svetu. Pri tem je na najzlobnejši način venomer sramotil Boga. Predavanje je poslušal tudi neki kovaški pomočnik. Poldrugo uro dolgo predavanje je zaključil govornik z besedami: »Tako, dragi poslušalci, dokazal sem Vam, da Boga ni. Če pa vendarle Bog je, je sedaj njegova dolžnost, da pošlje svojega angela ter mi za moje žalitve prisoli krepko zaušnico.« Nato se je prevzeto ozrl naokrog. V tem se mu je približal kovaški pomočnik in mu rekel: »Prav lep pozdrav od Boga. Za take smrkovce ne pošiljamo angelov. To lahko naredi tudi kovaški pomočnik.« Med tem mu je pripeljal tako zaušnico, da se je gospod po tleh zvrnil. Vsi navzoči so navdušeno ploskali dobremu odgovoru.

d Sveti Stanislav Kostka. Življenjepiš. Za 200 letnico kanonizacije (31. dec. 1926) spisal Martin Štular, vzgojni vodja v zavodu sv. Stanislava, Str. 176. S 6 slikami.

Stanislav, ki je umrl v cvetu let, v osemnajstem letu svojega življenja, je bil v pobožnosti sin svojega naroda: globokočustven, postrežljiv, prijazen. Samo srce ga je bilo. Njegova otroško preprosta pobožnost do Marije in sv. Evharistije je že takrat imela čudovito privlačnost do src sodobnikov, zlasti dijakov, in jo ima v nezmanjšani meri še danes. Videli smo že morda kje sliko, kako Stanislava obhaja angel, ali kako mu — v boleznih — Marija da božje Dete v naročje; toda posebne razlage v našem jeziku še nismo čitali. Zdaj imamo v tej knjigi i sliko i temeljit življenjepiš, prvi v slovenskem jeziku, obenem pa spisan po najboljših virih. S to lepo knjigo tudi mi Slovenci res vredno in dostojno proslavljamo dvestoletnico kanonizacije tega slovanskega svetnika.

Naj bi jo vsi vzgojitelji oskrbeli svojim učencem, starši svojim otrokom kot Miklavžev, božičen ali novoleten dar.

Spada pa tudi v knjižnico vsakega orlovskega odseka, vsakega Kat. prosvetnega društva, vsake Marijine družbe.

Knjiga se dobi pri: Upravi Glasnika, Ljubljana, Zrinjskega 9, za nizko ceno: broširan izvod 20 Din (s pošto 21.50 Din), v polplatno vezan 25 Din (s pošto 27 Din), v celo platno 30 Din (s pošto 32 Din).

Knjiga ima tudi 6 lepih slik in prav

lično zunanjo obliko iz šole našega velikega umetnika, g. prof. Plečnika. Sezite po knjigi in berite jo!

d F. G. R. Tiskovni zakon! Zahtevajte naravnost!

LOVSKO OROŽJE in vsa popravila najceneje pri puškarju **F. K. KAISER — LJUBLJANA**

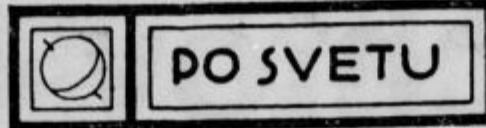
d Česa Miklavž ne sme pozabiti? V vsaki naši kmetški in delavski hiši bo letos poleg drugih Miklavževih daril zavzemala častno mesto tudi naša »Družinska Pratika« s podbo sv. Družine. Zato pravočasno pozor, da ne bo prepozno!

d Pričetek novega jesenskega tečaja za krojače, šivilje in nešvilje z dežele. Zadnji dan 23. t. m. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. Beri zadnji Domoljub!

★ **Pozor igralcem pri Drž. razr. loteriji.** Svoje cenj. bravce opozarjamo na današnjo prilogo najsrečnejše prodajalne srečk državne razredne loterije L. Z. Konjović, Belgrad.

★ **Zlatnike v »Gazela«-milo** so našli sledeči: Marija Simončič, Vinjivrh pri Semiču, kup. milo pri Prvem delavskem konz. društvu, Semič; M. Rebernik, Krško, kupila milo pri tvrdki Anton Vahčić, Videm-Krško; Justina Beranič, Majšperg, kupila milo pri tvrdki J. Beranič, Majšperg, pošta Ptujška gora; Erna Bregar, Podsreda, kupila milo pri tvrdki Ernest Bezenšek, Podsreda via Rajhenburg; Terezija Bakar, Hrastnik, kupila milo pri Konzumnem društvu rudarjev, Hrastnik; Ivana Prosen, Ljubljana, Šelenburgova ul. 5/II, kupila milo pri tvrdki Jos. Satran, Ljubljana; Marija Borovšek v Gaberkah pri Šoštanj, kupila milo pri tvrdki J. Langus, Šoštanj; Franciška Blaznik, Kropa, kupila milo pri Konzumnem društvu, Kropa; Marija Vidrih, Rakek, kupila milo pri tvrdki Tomo Svetina, Rakek; Terezija Borc, Mengeš, kupila milo pri tvrdki A. Ribar, Mengeš; Doberšek Mih., Štore, kupil milo pri Zelezarni in Rudnik, Štore; Ivan Škrajner, Ljutomer, kupil milo pri tvrdki Gospodarska zadruga, Ljutomer; Petar Melič, Virje, kupil milo pri tvrdki Oto Steidl, Virje; Antonija Strecha, Bjelovar, kupila milo pri tvrdki Samojo Stern, Bjelovar; ing. Konič, Brod na Savi, kupil milo pri tvrdki Vilko König i drug, Brod na Savi; Marija Colarič, Brod, kupila milo pri tvrdki Prvo delavsko konzumno društvo, Sv. Križ pri Kostanjvici; Jurij Gerbinek, Sv. Jurij ob Pesnici, kupil milo pri tvrdki Ivan Schnautzer, Sv. Jurij ob Pesnici; Anka Štimac, Otočac, kupila milo pri tvrdki Petar Branković, Otočac; Francka Zupan, Breznica, kupila milo pri tvrdki Finžgar, Breznica, Gorenjsko; Ančka Miklavžič p. d. Voršovceva, Dobravšče, kupila milo pri tvrdki Ciril Mezek, Trata, Gorenjavas; Angela Mulec, Dolenjavas pri Cerknici.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Italijanska nasilstva se nadaljuje. Fašisti nadaljujejo svoja nasilstva nad svojimi italijanskimi nasprotniki, na Primorskem pa nad Slovenci. Pretekli teden je Mussolini sklical narodno skupščino k sebi. Pri tej priliki so bili vsi fašistovski poslanci oblečeni v črnih srajcah. Ko so prišli poslanci nasprotnih strank, so se jih dejansko lotili in zmetali iz zbornice. Nato so pa nemoteno razveljavili skoro vse poslanske mandate nasprotnih poslancev. Tako je sedanji italijanski parlament sestavljen iz samih fašistovskih vsiljivcev in ti naj predstavljajo narod! Nato so sprejeli zakon o uvedbi smrtne kazni. Po celi Italiji pa fašistovske tolpe pretepajo in pobijajo nasprotnike in jim požigajo imovino. Vse to se dela pred očmi oblasti, ki se ne zgane, ker je fašistovska. V Italiji danes res ni več varen življenje, kdor ni fašist.

Dr. Besednjakovo življenje v nevarnosti. Italijanska divjanja nad našimi goriskimi rojaki presegajo res že vse meje. Ni tem divjakom zadosti, da so Slovincem požgali toliko prosvetnih domov, razbili ne nešteto knjižnic, v šolah in uradih popolnoma zatrli slovenski jezik; sedaj hočejo oropati Slovence njihovih narodnih zastopnikov. V Gorici so fašisti izdali javen razglas, v katerem pozivajo slovenskega poslanca dr. Besednjaka, da mora takoj zapustiti Gorico, ker mu drugače ne jamčijo za življenje. Vsled teh nečuvnih nasilstev so naši poslanci zahtevali, da zunanji minister takoj napravi pri italijanski vladi potrebne korake v zaščito slovenske in hrvaške manjšine v Italiji.

Slovenski poslanec dr. Wilfan v Rimu aretiran. Vse države na svetu spoštujejo poslansko imuniteto. Nobenemu poslancu se ne sme od nobene oblasti niti skriviti las. V tem pa so le Italijani izjema. Te dni so v Rimu zaprli slovenskega poslanca dr. Wilfana, kar je po celi Evropi povzročilo veliko ogorčenje. Veliko razburjenje je povzročila ta vest v naši narodni skupščini. Naši poslanci so takoj zahtevali, da se naš zunanji minister pri italijanski vladi zavzame za aretiranega. Nemški poslanci v naši skupščini so pa poslali na tajništvo društva narodov brzojavko, v kateri zahtevajo, da Društvo narodov posreduje za dr. Wilfana, ki je tudi predsednik kongresa evropskih narodnih manjšin. Pod pritiskom evropskega javnega mnenja so Italijani poslanca dr. Wilfana zopet izpustili in se opravičujejo, da so se zmotili v osebi, česar jim pa nihče ne verjame.

Italijanski vohuni v Franciji. V Franciji živi veliko odličnih Italijanov, nasprotnikov fašistov, ki so že bili ministri, poslanci itd. Teh ljudi se Mussolini zelo boji, ker namreč ne molče k njegovim nasilstvom. Poslal je zato na Francosko svojega zaupnika Garibaldija, ki se je delal republikanec in nasprotnika fašistov, da je na ta način prišel v stike s temi nasprotniki fašistov in njihove načrte izdajal Mussoliniju. Francozi so sedaj vohuna razkrin-

p Dolg nos. Odbor proti korupciji se je pretekli teden pečal z znano zadevo o nakupu američanskega blaga. Vse glavne priče so izpovedale, da je bilo dotično blago, ki je bilo po vojni v Srbiji nujno potrebno, v Ameriki silno po ceni kupljeno in da je bilo vmes tako malo luksuznega blaga, da niti v poštev ni prišlo in še to je imela komisija nalog zavriniti, kar je tudi storila. Blago je prišlo v Solun in ko bi se v resnici razdelilo med ljudstvo, bi se jim izkazala največja dobrota. Toda medtem je dr. Korošec odšel kot minister in vsa zadeva je zastala. Dolar je postal vedno dražji, a vlada ni plačala, blago se je zmočilo deloma v solunskih skladiščih, deloma na poti v Srbijo in se je tako delala ogromna škoda. Ko bi dr. Korošec ostal minister, bi vsega tega ne bilo, ker je bilo pod njim vse v najlepšem tiru. Liberalcem, ki so tožili dr. Korošca, je ostal od cele atere dolg nos.

p Pomirjenja v radikalni stranki. V zadnjem času se je Pašič zavzel za to, da se obe struji v radikalni stranki pobotata. V ta namen so se sestali zastopniki Pašičeve struje z vlado, notranji minister Maksimovič, najhujši Pašičev nasprotnik, pa se je dve uri mudil pri Pašiču ter nato imel dolg telefonski pogovor s Topolo, kjer stane kralj. Radikalni upajo, da bodo pogajanja uspešna.

p Radičeve izjave. Radič je došel v Belgrad ter podal proti Italijanom zelo ostre izjave. Rekel je, da bi bilo treba italijanskega poslanika v Belgradu generala Bodrera takoj aretirati in da se obnaša, kot so se včasih obnašali avstrijski poslanci v mali Srbiji. Italija radi nasilstev ne more biti več član Društva narodov. Italijanski poslanik Bodrero je bil vsled teh izjav močno užaljen ter je pri zunanjemu ministru protestiral.

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega američkega bombaža. — Po trkratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Dramatična društva in vsi del. igralci, nabavite si ILLUSTRIRANO »LEPO MASKO« II. izd.

Učna metoda maskiranja na podlagi slik in skic v raznih barvah. Cena izvodu 40 Din. — Založba E. NAVINSEK, Ljubljana. 7921

kali in cela Francija je ogorčena nad Mussolinijevo nesramnostjo. Garibaldiju so ukazali, da mora Francijo takoj zapustiti.

Mussolini nosi železno srajco. Mussolini se tako boji nasprotnikov, da baje nosi na prsih železen oklep. Pravijo, da ga je imel tudi ob zadnjem atentatu, vsled česar ga krogla ni ranila.

Slovaki vstopijo v vlado. Pogajanja med slovaško ljudsko stranko in Češko-slovaško vlado potekajo uspešno in je pričakovati, da bosta v kratkem dva poslanca slovaške ljudske stranke vstopila v vlado.

PO DOMOVINI

MOTNIK.

(Društvena prireditev.)

Naše kat. prosvetno društvo se je vendarle v zadnjem času malo poživilo. V nedeljo dne 7. novembra je priredilo malo predstavo združeno s petjem mešanega in moškega zbora. Cela prireditev je prav povoljno izpadla in tudi poset občinstva je bil številen, kar je znamenje, da se ljudje v našem kraju zanimajo za naše društvo, katero nudi s svojimi prireditvami mnogo poštene zabave in marsikaj podučnega, kar pri drugih društvih ni na programu. Da je pa bilo to prireditev mogoče izvršiti gre zahvala g. župniku, kateri je dovolil postaviti v župnišču oder, ker ni bilo nikjer druge primerne prostora. S to prireditvijo se je pokazalo, da kako nujno potrebna je postavitve društvenega doma, v katerem bo mogoče vprizoriti razne predstave, prirejati poučna predavanja in še marsikaj drugega, kar je nujno potrebno za ljudsko izobrazbo in pošteno zabavo. Zatorej se obračamo na vse pošteno misleče farane župnije Motnik, katerim je na srcu, da se bi naša mladina izobraževala v krščanskem smislu, da naj blagovolijo nas podpirati, naj si že bo z denarjem ali lesom, samo da nam bo mogoče v doglednem času postaviti tako nujno potrebni društveni dom, kateri bo celi župniji v ponos in veselje.

PAPEŽI PRI OSILNICI.

To je pa čudno! Kaj je čudno? Da ni nam novega učitelja. Mi smo sicer tega vajeni, da smo kar po več mesecev brez učitelja. Toda ko je bil ob novem letu 1925 od nas odslovljen g. učitelj Vončina, je takoj začel iz Osilnice k nam hoditi po dvakrat na teden drug učitelj in je hodil do prihoda g. Obrekarja. Šola se ni prekinila. Kako, kdo in zakaj je znal takrat tako hitro pomagati? Pa zakaj letos ne, da smo že skoro 2 meseca brez šole? Kdo je tisti, ki mu letos niso mari naši otroci, lani so mu pa bili? Ali je to politika, ali pozabljivost ali nemarnost, kdo bi to vedel? Morda na Selih, ali g. Kokotec v Dobropoljah ali g. nadzornik Betriani?!

LEŠE.

(Požar.)

V ponedeljek dne 8. novembra krog 10. ure zvečer je pogorela Valjavčkova hiša, last bivšega g. župana Franca Valjavca. Zažgala je po splošni sodbi zlobna roka. Tekom dobrih 50 let je že drugič postala žrtev požara.

STARA LOKA OKOLICA.

(Razno.)

Letina je bila pri nas v splošnem slaba, zimsko in spomladno setev so uničevale nebrojne miši, krompir gnije od vednega dežja. Steber kmetijskih družin se je zrušil — ajdovih žgancov ne bo, še semena ne. Sadjá jako malo, po nekod nič. Zdravstveno stanje ljudstva je povoljno, zlasti do sedaj ni beležiti kake nalezljive bolezni. Pač pa je kot običajno vsako leto tudi letos

obiskala smrt več družin, in s tem in onim obogatila božjo njivo s svežim grobom. Na Vseh svetnikov dan so bili grobovi kljub dežju ožarjeni od luči, zasuti v cvetju zadnjih jesenskih rož. Pevci so se v krasnem spevu žalostinke oddolžili dragim v grobu spečim, med glasove zvonov se je vtopljal svečnikov žalni misere, rosilo je nebo in oko. Pač pa je bilo leto bogato neviht in preoblega dežja; večkrat so zatrepetala naša srca v bojazni, kaj bo, vendar, hvala Bogu, šlo je brez toče in strele ter poplave. Krona vseh naravnih grozot je bila noč med 29. in 30. oktobrom. Kot predigra sodnega dne, noč ožarjena z enim nepretrganim bliskom, s tulečim bobnenjem viharja, gromenjem in dežjem. Škripala in pokala so poslopja, vrglo je več kozolcev, ruvalo drevje, razdevalo strehe, mnogim je voda vdrla v kleti, hleve, tekla skozi streho in strop v sobe, potoki več kot polni. Pa smo jo v naši fari skoraj še najbolj srečno prestali, hvala Bogu. Letošnje leto 1926 zginja v večnost z neizbrisno bridkimi spomini pri nas, ko še ni tolikih nesreč kot v naši neposredni bližini, Zireh in Kokri, vendar za njim se jokati nihče ne more. I.

RIBNICA.

Na vernih duš dan smo se zbrali v prav obilem številu v dvorani, da slišimo poročilo poslanca g. Škulja o naših zadevah, ki so za nas življenjskega pomena z ozidrom na naše preživljanje z lesno domačo obrtjo. V daljšem govoru je g. poslanec Škulj obrazložil razne zakonske vladne določbe in vladne odloke, ki se tičejo potovalnih obrtnikov, kamor spadamo mi, ki se pečamo s prodajanjem in popraviljem rešet in obodja. Zadnje čase nam namreč veliki župani in mestne uprave v Vojvodini onemogočujejo s svojimi prepovedmi izvrševanje naše obrti, kar nas spravlja ooves zaslužek. Nato nam je govornik natančno razložil trgovsko pogodbo z Avstrijo in Italijo, ki vsebujeta za razvoj in razumevanje naše obrti baš po uspešnem posredovanju posl. Škulja zelo ugodne določbe za prebivalstvo kočevskega okraja, ki že stoletja hodi v razne dežele stare in sedanje Avstrije in v dežele, pripadle Italiji. Doslej je bilo vse to po prevratu močno ovirano, trgovske pogodbe pa zopet dovolju-

jejo vstop krošnjarjem iz kočevskega okraja z izdelki lesne domače obrti v Avstrijo in Italijo, kar je za nas neprecenljive koristi.

V nadaljnem razgovoru smo tudi mi stavili poslancu razne predloge in želje, katere bo g. poslanec zastopal na merodajnih mestih, upamo s tako dobrimi uspehi kot vedno doslej. Prav iskreno zahvalo je zbor izrekel Jugosl. klubu, ki že od l. 1920. stalno čuva interese malega obrtnika, in ga brani proti mnogobrojnim poizkusom od raznih strani docela uničiti stoletni vir preživljanja velike večine prebivalstva kočevskega okraja.

MAVČICE.

(Razno.)

V nedeljo dne 31. oktobra smo imeli pri nas ganljivo lepo slovesnost. Odkrili smo dve spominski plošči padlim vojakom naše župnije. Plošči sta iz črnega marmornja, vzdani na pročelju župne cerkve na vsaki strani velikih vrat. Na ploščah je 21 fotografij padlih in njih imena in imena vseh drugih, ki nimajo slik. Slovesnost odkritja se je izvršila popoldne po litanijah ob ogromni udeležbi vernega ljudstva. Govoril je bivši vojni kurat gospod Janko Cegnar, za kar mu na tem mestu izrekamo javno zahvalo. Naši pevci so zapeli: »Oj Doberdob« in »Vigred se povrne«. Plošči je blagoslovil domači g. župnik. Na vseh svetnikov dan ob 10 je bila sv. maša za vse padle naše župnije.

V nedeljo 21. t. m. priredi naše društvo popoldne po litanijah igro s petjem: »Zakleti grad«. Igra je zelo zanimiva, oblike starinske, pred igro bo tudi petje in sicer več prav lepih novih pesmi. Torej se nadejamo obilne udeležbe, h kateri prav vljudno vabimo.

Tudi pri nas je naredil vihar mnogo škode. Podrl je več kozolcev, smrek in tudi hrastov. Pri dveh mlinih na Podreči je napravila voda škode do 180.000 K, strela pa je vpepelila na Podreči pod. Da ni še več pogorelo, gre zahvala zlasti našim vrlim gasilcem, ki so jedrno prihiteli na kraj nesreče.

MOŠNJE.

(Pogreb.)

9. novembra smo pokopali v spremstvu osmih duhovnikov in skoro vseh mater te župnije in mnogo odličnih pogrebcev iz okolice in iz Ljubljane gospo Jožefo Fatur, mater naše gospodične Apolonije Fatur, ki je vse svoje moči žrtvovala za naš

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonialnih trgovinah.

IZOBRAZBI

Resnica o škofu Juraju Strossmayerju.

V Zagrebu so odkrili te dni slavnemu hrvaškemu škofu lep spomenik. Zaslužil ga je, zakaj skoraj vse, kar ima glavno mesto Hrvatske imenitnega, je njegovo delo. — Liberalci izrabljajo ime slavnega moža, štejejo ga celo za svojega in trdijo, da so njegovi — učenci. Zato ne bo napačno, če svobodomislecem okrog »Jutra« in »Domovine« nekoliko osvežimo zgodovinski spomin.

1. Na cerkvenem zboru v Rimu l. 1871. je Strossmayer z nekaterimi francoskimi škofi izražal pomisleke, če bi ne bilo boljše, da se verska resnica o papeževi nezmotljivosti ne proglasi javno kot verski nauk. Mislil je, da bi na ta način lažje prišlo do zedinjenja cerkva. — Pozneje je priznal, da se je zmotil in slovesno je izjavil: »Naj se mi jezik posuši, in naj mi roka usahne prej, nego bi izrekel ali napisal karkoli proti sveti rimski Cerkvi.«

2. S križem v roki — darom papeža Pija IX., je otvoril leta 1867. Jugoslovanska akademijo v Zagrebu, s prekrasnim govorom o sv. Križu, o večni Modrosti in Resnici.

3. O vseučilišču in učiteljih je napisal o »Glasniku« l. 1875. sledeče: »Naš narod želi in zahteva, da se mladina povsod in zlasti na vseučiliščih vzgaja v krščanskem duhu. Kdor ni tega mišljenja, naj ne zasede učiteljskega mesta. — Proti izrečni zahtevi naroda, proti svetemu Duhu in proti narodovi bodočnosti greši, kdor bi se kot brezverec in apostol brezverstva povzpел na tako važno mesto. Kdor krši Bogu dano besedo, tudi svojemu poklicu ne more biti zvest. Najvažnejše za narod in njegovo bodočnost je, da so učitelji v vsakem pogledu vernemu ljudstvu vzor!«

Leta 1877. je Strossmayer obiskal gimnazijo v Osijeku. Tam je med drugimi dal dijakom tudi naslednje navodilo: »Ostanite zvesti sveti veri. Prišli boste v svet. Povsod boste imeli priliko, da boste slišali ugovore proti njej. Ne dajte se z nobenim prigovarjanjem odvrniti od vere svojih očetov.« Drugič zopet jim je dejal: »Samo oni, ki je razsvetljen s sv. Evangelijem, ogret s sv. Križem, bo dober sod-

kraj in nad vse uspešno tu delovala nad 30 let. Hvaležni učenci in učenke, gasilci in pevci, stotere žarnice in ponižne svečke; vse se je skušalo, kdo bo bolj proslavil spomin mile matere naše dobre gospodične. Cvetke v premnogh venci na grobu še sedaj to pričajo.

BREZJE.

(Mostovi — romarji.)

Romarji, ki dohajajo z vlakom na Brezje, izstopajo vsi v Radovljici. Odtod imajo najlepšo cesto. Iz postaj Otoče in Podnart ni mostov.

nik, dober učitelj, dober branitelj svojega naroda.«

4. Kot pravi katolik je razširil škof Strossmayer svojo ljubav ne samo na Jugoslovane, temveč tudi na Slovake, Poljake, Čehe in Ruse. Ko cesarju Francu Jožefu ni bilo všeč, da je Strossmayer poslal leta 1888., ob 900 letnici pokristjanjenja Rusije v Kijev brzojavko, je rekel veliki škof: »Moja vest je čista«. In pogosto je ponavljal: »Kristjan mi je ime, katolik moj priimek.«

5. Liberalni listi povečujejo Strossmayerja kot Jugoslovana žerjavovske sorte, na centralistični osnovi. Poglejmo torej resnično tozadevno mnenje slavnega škofa. V saboru leta 1861. je dejal: »Mi smo najprej Hrvati. Politika nam nalaga dolžnost, da se centralizmu, pa naj pride od vzhoda ali zapada, upremo z vso močatostjo... Centralizem je nadvlada enega naroda nad drugim, centralizem ni svoboda, temveč pravo suženjstvo.« — Leta 1861. je govoril Strossmayer v hrvatskem saboru za federativno preureditev države.

Tak je bil torej škof Strossmayer. Kar sta napisala o njem »Jutra« in »Domovina«, je grdo zlorabljanje imena nepozabnega škofa. Zato je popolnoma prav, da taki »učenci Strossmayerja« niso bili pripuščeni k odkritju njegovega spomenika.

Kaj počenja g. Calles?

V Mehiki še ni miru. Zdi se, da je preganjanje pri kraju, a to le zaradi tega, ker vlada pazi, da inozemstvo ne izve ničesar. Kulturni boj še traja in oster je ta boj, hruda preizkušnja za katoličane, ki pa se zadržé nad vse odločno in neustrašeno.

Mnogo jih velja ta njihov močan, energičen odpor. Ječe se polnijo vsepovsod. Kdor zine kako besedo proti režimu in ga sliši detektiv, ki jih je vse polno, je precej ob svobodo. Prav zavedne so katoliške žene, katere marljivo sodelujejo pri vseh katoliških akcijah za osvobojenje.

Pastirje so pregnali, a ljudstvo, čeprav razkrojeno, še ni pozabilo na molitev, ni zapustilo cerkva, marveč jih brani — svoje narodne svetinje. Jezus se je umaknil, zbežal je iz njih pred zasledovalci, a vendar so še ostale svete podobe in križ je tudi ostal. Kako se polnijo ta prazna svetišča, koliko goreče molitve se dviga v njih proti nebu, koliko prošenj. En sam sijajen primer: 12. oktobra je bila obletnica kronanja Naše ljube Gospe v Guadalupi. Dvanajst tisoč ljudi je prišlo — bosih in peš v Marijino svetišče. Romarska množica je sama opravila slovesnost; molili so rožni venec in prepevali Marijine pesmi. Javne službe božje ni bilo seveda, saj niso imeli duhovnika. Zato so pa sami na dostojen način proslavili praznik varuhinje mehikanske dežele. Framasone je ta nepričakovana gorečnost presenetila: policija je šikanirala romarje na vse mogoče na-

žine, vsakega so namreč natanko preiskali, če nima morda orožja s seboj, a kljub temu se je narod zbral v sijajnem številu. Ne iztrezni jih — teh mogotcev, da ne ponehajo zaganjati se v nepremagljivo skalo.

Nasprotno: aretacije se vrše dan za dnem, sodišča pridno razglašajo obsodbe. Saj ni treba, da bi se človek kaj hudo pregrešil: kdor hoče izdajati verski časopis ali sploh kaj takega natisne, kdor deli propagandne letake, kdor sprejme duhovnika pod svojo streho, in morda ta celo mašuje v njegovi hiši, kdor je član »Versko-obrambne lige«, — tega hitro prime roka »pravice«. Konec oktobra so samo v mestu Agnas aretirali več sto oseb naenkrat.

Kakor za čas arimskih cesarjev, ki so se posluževali pri preganjanju kristjanov številnih vohunov-delatorjev, tako se dogaja tudi zdaj pod gospodom Callesom. Policijska oblast tekmuje z vojaško, kdo bo več ljudi zaprl — tam ima namreč vsak to pravico, da je le brezverec in ima kako državno službo.

Ker so izgubili vse svoje šole, bi radi mehiški katoliki pošiljali svoje otroke v inozemske katoliške šole, a tudi to seveda framasonom ni po volji. Tako je bilo zadnjič aretiranih 80 deklic, ki so potovale v Ameriko z namenom, da ondi študirajo v katoliških zavodih. Pa tudi s tem ne bodo iztrgali vere iz src!

Na drugi strani pa vlada proslavlja one, ki so odpadli od vere. Prejšnji mesec je na ukaz vlade priredila Akademija za zgodovino Mehike proslavo stoletnice frančiškana Antonija Marzil, ki je sprva goreče deloval kot misijonar, a pozneje odpadel ziral.

Mehiški škofje so te dni ponovno izdali proglas, v katerem protestirajo proti vedno novim krivicam, ki jih prizadevajo vernemu narodu maloštevilni — jakobinci.

* * *

Morda bo božja previdnost še nekaj časa dopustila to divjanje. Zakaj Calles je zadnjič zahteval od parlamenta kredit v znesku en milijon pezos za nadaljevanje državljanske vojne.

Mi pa dobro vemo, čigava bo zmaga.

Italija na morju in v zraku.

Pri Genovi je Sestri Ponente, ladjedelnica. Tam so spustili pred kratkim v morje največji parnik italijanske trgovske mornarice »Roma«. Prisotnost prometnega ministra in pozdravni brzojav Mussolinija sta pomen tega dogodka najbolj osvetlila. Saj stopa z »Romom« Italija v veliko tekmovanje mednarodnega trgovskega brodogva. Ladja vsebuje 33.000 ton, je 215,25 metrov dolga, 20 metrov visoka, ima skozinskoz dvojni krov, 13 avtomatičnih vertikalnih zapor itd. Motorji imajo 40.000 PS in poženejo ladjo na uro 22 milj po 1852 m daleč. »Roma« je motorna ladja; prav tako je motorna ladja »Augustus«, ki ga gradijo, samo da je še deset metrov daljši. Po načrtu bodo zgradili do konca leta 1928 enajst takih velikih enot, in tako bo postalo italijansko trgovsko brodogve eno

DOVEST GORSKE FARE.

I. poglavje.

Mihael Brunner, kaplan pri Sv. Bolfenku je stal v malem vrtu kaplanije, kjer je plezal bršljan po razpadajočem kamenju in sta se nemoteno, bohotno razraščala bezeg in lipovka. Bral je »Škofijski list«, v katerem je bila že tretjič razpisana hribovska župnija Sv. Mihael. Sv. Mihael je bila revna, oddaljena vasica — zato se ni nihče oglašil. Vsakdo se je pač bal odrezanosti od ostalega sveta in težav, zakaj Sv. Mihael je ležal visoko v neprijaznih hribovih.

Mladi kaplan je šel parkrat po poti, posuti z debelim peskom. Njegova vitka, plemenita postava se je vzravnala in rahla rdečica je švignila preko bledega obraza s svetlimi, živahnimi očmi. V prijaznih potezah je bil zapisan trden sklep. »Ojunačiti se hočem in iti k svojemu škofu, četudi sem še mlad — nimam niti trideset let,« je pomislil. »Zato pa imam dobro voljo in gorko srce. Vedno sem si želel takih kotiček na zemlji. Zato bom poizkusil.« — In kakor osvobojen je dvignil glavo, in pogledal preko zidu, kjer je košček modrega neba prijazno pozdravljalo mladega duhovnika.

Naslednje jutro se je peljal v škofijsko mesto. Ko je stal v visoki svetli dvorani škofu nasproti, se ga je lotilo neko skrivno ohlavanje. — Cerkveni knez, lep starček s svetlimi lasmi in prodirajočimi očmi, je bil nekoliko sključen vsled svojih let in vsled bremena svoje visoke službe. Mlademu duhovniku z otroško dušo in z ognjenim navdušenjem v prsih je bil vedno naklonjen in si ga je posebno vtisnil v srce.

Mihael Brunner je poljubil škofov prstan in feceljaje rekel: »Presvitli, če noče iti nihče na oddaljeno mesto: jaz hočem! Vendar, komaj smem upati, da mi Presvetili izpolni prošnjo. Taka odgovornost — in še tako mlad.«

Škofove oči so gledale resno, skrbipolno. »Mlada leta pač niso nikaka ovira,« je odgovoril. »A nek drug pomislek imam, moj ljubi kaplan. Ko je človek mlad, ima toliko želja in dela pač načrte za bodočnost. Toda moje besede niso nikak očitek, najmanj še za vas. Za višje stvari sem vas določil — tedaj pa ste mi naredili črto preko računa. V glavnem mestu je prazno neko mesto — tja sem vas hotel poslati.«

Mihael Brunner je proseče dvignil roke. »Ne, Presvitli, samo tega ne. Zidovje, množica ljudi bi me zadušila. Tja bi šel rad, kjer svet odprt leži pred očmi.«

»Svarim vas, da mi ne boste pozneje kaj očitali. Sv. Mihael je razvpit — tam vas čakajo težki boji. Plevel je med pšenico in volk se je pomešal med čredo. Hočete kljub temu poizkusiti?«

»V božjem imenu — da!«

»Tam so ljudje trdi in raskavi kakor kamenje, ki ga lomijo. Toda, če imate eno, potem naj vas ne skrbi: to je ljubezen! S tem orožjem boste vedno zmagali; zakaj ljubezen zmora vse: gore lahko prestavi in pečine raztaplja. Ljubezen je duhovniku

mana v puščavi. Vi veste, kaj pomeni: biti duhovnik, — to je najvišji in najsvetejši poklic na zemlji. Duhovnik je angel župnije. Kakor sv. Mihael morate z mečem vere pobijati zlo; kakor Gabriel oznanjati odrešenje, kakor Rafael biti vodnik na poti v nebesa. V sedanjih bojih stavi Cerkev vse svoje upanje na duhovnike; oni so voditelji svete vojske in vojščaki Kristusovi. Če bodo duhovniki vestni in zvesti, bomo gotovo zmagali. In sedaj idite, moj sin! Zaupam vam župnijo Sv. Mihael — šest sto duš je, ki jih morate pripeljati v nebesa. Naj bo Bog z vami vsemi!«

Ob škofovem govoru je postalo mlademu duhovniku lahko pri srcu. Padel je na kolena pred milega pastirja s solnčnojasnimi očmi in z lepimi belimi lasmi. Nemo je poljubil njegovo desnico in z veseljem srcem odšel.

Tam v stolnici je visela prastara slika zadnje večerje. Pred njo je gorela rdeča luč. Tam se je vrgel na tla in prosil za milost, da bi bil dober pastir. Prosil je za najvišje — za ljubezen! »Pošlji mi svetega ognja,« je šepetal, »ki vžge srce in kaže pravo pot.«

Dvignil se je in zapustil tiho cerkev. »Šel bom torej v hribe in pasel ovce. Ti, ljubi Bog, gotovo bodo vmes ovni. Ali pa volkovi, ki bodo vdrli v čredo. A jaz hočem biti dober pastir, ne pa najemnik. Dober pastir, ki da življenje za svoje ovce. — —«

Tri tedne kasneje je šel v svojo župnijo. Dan pred svojim odhodom je žareč od veselja napisal v svoj dnevnik:

»O Binkoštih, leta 1871. sem po božji volji in škofovem odloku postal župnik pri Sv. Mihaelu v hribovih. Sancte Michael: Ora pro nobis.«

* * *

Na malem kolodvoru so čakale novega župnika težke, z mladimi smrekami okrašene lojterne in stara, velika kočija, na kateri so se zibali zeleni venci iz mahu. Ducat kmetov in kamnarjev, velikih in neokretnih s kosmatimi obrazi, je stalo tam.

»Ta je! — Tako mlad! — Toda fin!« so rekli in se suvali s komolci. Odkrili so se.

»Pozdravljeni, častiti gospod!«

Trde kmetске pesti so pošteno, odkrito stisnile njegovo roko. Brez poklonov so ga nato spravili v kočijo in z divjo naglico je drdral voz po dolini. Oblaki prahu so jo zavili in izpod konjskega kopita se je isknilo.

Ko so dospeli do zadnje vasi v dolini, je kolo kočije zalreščalo in se zlomilo. Ker so z divjo vožnjo pustilo lojterne daleč za seboj, župniku ni preostalo drugega, kot da napravi ostali košček poti peš. Z veseljem je to storil. Po divji vožnji se je veselil tihe poti in ni hotel počakati pri »Zlati zvezdi«, da se škoda popravi.

Krepko je korakal po cesti, ki je vodila v hrib v velikih ovinkih. Vsenaokoli solnčni blesk, šumenje gozda, vonj cvetic — in tam z vrha je pozdravljala konica zvonika: Sv. Mihael, novi dom, ves obdan z zlatom.

Nad široko dolino se je dvigala na pečini cerkev: sijajna stavba z visokim zvonikom, čigar vrh se je vzpenjal proti nebu kakor svetlobrušen meč. Zadaj se je dvigalo gorovje, podobno modrozelenemu, z zlatom obrobljenemu zidu, ki je kipelo z bleščočimi vrhovi, zlatimi kopami in žarečimi pečinami v modro nebo.

Razno.

Nadzorovalni avtomobili. Pariška policija je dala v cestno službo 20 novih avtomobilov, ki vozijo noč in dan po mestu okoli. Njih naloga je, da ustavijo vsak avtomobil, ki hitreje vozi kot pa je predpisano.

Vztrajen. Na Eiffelovem stolpu v Parizu je že 40 let v službi delavec Téron; opravlja dvigalo. Stolp je bil dograjen sicer šele leta 1888, a dvigalo je delovalo že leta 1886, in tedaj je stopil Téron v službo. S ponosom pripoveduje Téron, da se ves čas njegovega službovanja ni prepetila niti najmanjša nesreča. Nešteto je število slavnih mož, ki jih je peljal v dvigalu gor in dol. Sedaj gre v pokoj, a ne daleč; stanoval bo blizu stolpa, da ga bo zmeraj videl.

Izboren odgovor. Vemo, da so boljševiki v Rusiji čisto brezverski in da hočejo vero popolnoma iztrebiti. Ljudstvo si je pa ne da vzeti in veliko molijo, več, kot pa navadno mislimo. Tako je pred neko božjo podobno molil ruski kmetič, ko začeti naenkrat na rami tujo roko. Obrne se in vidi, da stoji pred njim boljševik in da ga zardeno gleda. »Ja, kaj pa ti deliš? Ali morebiti moliš?« — »Da, brat, hotel sem moliti.« — »Ja, za koga moliš? Kaj ne, za boljševiško vlado.« — »Ja, zares, za vas sem hotel moliti.« — »Tako, tako. Prej si pa za carja tako-le molil, kaj ne?« — »Seveda sem.« — »Pomisli vendar, če si malo pameten, da je bila tvoja molitev zastoj in da glede carja ni prav nič koristila.« — »O ja, je koristila. Izginil je.« — Boljševik se je obrnil in je odšel.

Ploskanje. Nekemu pisatelju so rekli: »Vaša igra se je kaj slabo obnesla. Gnila jajca so metali na oder.« — »Res je, a ploskali so tudi.« — »Seveda, če je kakšno jajce zadelo.«

Hitra vožnja. Med Londonom in Berlinom vozi od 6. novembra naprej aeroplan, ki porabi za to pot samo pet ur. Ob 6 zjutraj gre trgovec iz Londona, pride ob enajstih v Berlin, opravi tam do štirih popoldne svoje opravke in je ob devetih večer že spet v Londonu.

Voz z lojtercami, nov in lahek, se proda. Izve se pri F. Rozman, Snakovo, Križe, Gor.

Deteljno seme kupujemo po najvišji ceni. SEVER & KOMP., Ljubljana, — Gosposvetska cesta št. 5 (poleg Figovca), ali pa Wolfova ulica št. 12. 7625

Voz zapravljiček še dobro uporaben, lahek, kupim. — Ponudbe na upravo lista pod: »Zapravljiček«.

KOLARSKEGA VAJENCA takoj sprejem. — ŽABJEK, Hrušica pri Ljubljani.

On (mladi ženi): »Kaj pa je to v skledi?« Ona: »I no, glavната solata.« On: »Glavната solata? — — — Ja, kako pa vendar to izgleda?« Ona: »Kaj, morda je nisem pravilno skuhala?«

Meh za smeh.

Pevka (poje): »Dve duši ah, v prsih mojih sta.«

Poslušalec: »Ja, ja, stanovanjska mi-zerija.«

Poročnik rekrutu: »Čemu se pa pra-ekšaš zadaj za ušesom?«

Rekrut: »Zato, ker me spredaj ne srbi.«

A.: »Jaz sem nekomu posodil 100 Din, pa nimam nobenega potrdila o tem. Kaj naj ukrenem?«

B.: »Piši mu, da naj ti že vrne onih 200 Din, katere si mu posodil.«

A.: »Toda kako, če jih je pa le 100?«

B.: »Vem, toda on ti bo odgovoril, da jih je bilo samo 100, pa boš imel potrdilo.«

»Tale človek iz cirkusa je tako gibčnih udov, da ga je mogoče okoli drevesa oviti.«

»Malenkost. Jaz svojega moža še celo okoli prsta ovijem.«

Prodajalec: »Tu imaš, dečko, lonec z marmelado, kje pa imaš denar?«

Deček: »O jej, na dnu lonca.«

»Kako pa vam gre gospa Kone, saj bo že skoro pet let, kar vas nisem videla.«

»Ali pa je že več. Zakaj pa me nikdar ne obiščete?«

»Saj ni bilo mogoče; saj veste kakšno vreme smo imeli v zadnjem času.«

»Ali ste vi oni, ki je rešil mojega moža iz valov?«

»Da jaz. Toda gospa, kar pustite, ni vredno govoriti o tem.«

»Kaj, ni vredno, kam pa ste dejali nje-gov ovratnik in ovratnico?«

Pesnik (uredniku): »Dovolite, da vam svoje najnovejše pesmi prečitam.« Urednik: »Sem silno zaposlen, prosim da jih kar sami vržete v koš.«

»Zakaj pa nosite tako dolgo brado?«

»Zato da mi ni treba kravat kupovati.«

Sinček: »Ata, ali morejo slepi ljudje pisati?«

Oče: »Da, vsaj nekateri.«

Sinček: »Ata, ali morete vi pisati z zaprtimi očmi?«

Oče: »Jaz mislim da. Zakaj pa?«

Sinček: »No pa zaprite oči ter podpi-šite moje šolske spričevalo.«

Slavni telesni zdravnik virmberškega kralja, svetnik Ludovek, je bil silno surov narave. Celo napram knezom in dvorjanom ni delal nikakih izjem. Nekoč ga na najbolj obljudeni ulici mesta Stutt-garta ogovori neka dvorna dama. »Ah, go-spod svetnik, nekaj imam v želodcu, kaj spod svetnik, nekaj imam v želodcu, kaj neki je?« Če ga je na cesti kdo ogo-voril v zdravstvenih zadevah, je bil pa že kar divji. »Hm, hm, v želodcu. Zaprite oči in pomolite jezik ven, bomo takoj videli.«

Dama se je malo obotavljala na takem ži-vahnem kraju jezik kazati, a je končno le ubogala. Zdravnik pa je hitro smuknil okoli vogla ter jo pustil stati samo.

Kralj se je baje tisti večer od srca na-smejal, ko so mu povedali, kako je dvorna dama stala na prometni ulici ter mimo-idočim kazala jezik, zraven pa mižala.«

Stari Bensa, pisarniški pomočnik, je rad spal. Da bi redno pričel prihajati v urad, si je kupil budilko. Neko jutro pa se budilka ni sprožila in Bensa je v eni sapi prihitel v urad šele proti poldnevju. »Oprostite, da sem danes zjutraj zaspal, toda — — —« »Danes zjutraj,« pravi šef pisarne, »to še ni nič hudega gospod Bensa, toda kje pa ste ves včerajšnji dan tičali?«

Neki velik bogataš je po nerodnosti padel iz svojega motornega čolna v vodo. Že se je potapljal, ko mu v zadnjem trenutku prihitel na pomoč mornar ter ga reši gotove smrti. »Tega vam ne bom pozabil,« pravi bogatin, »tu imate pet dinarjev za vaš trud.« »Hvala,« odvrne mornar, »toda ne morem izmenjati, ker nimam drobiža.«

»Moj oče so žagar,« je rekel dečko drugemu. »Moj tudi,« je ta odvrnil. »Toda moj oče so junak, bili so v vojski, prejeli so celo vrsto svetinj in kralj sam jim je pripel na prsi najvišje odlikovanje,« je hi-tel prvi fant zatrjevati.

»Moj oče so pa bili v desetih vojskah, prejeli so dve celi vrsti svetinj in poleg tega so dobili tudi leseno nogo, katero jim je kralj sam pripil na nogo.«

Dva paglavca sta stala pred policij-sko stražnico, kjer so bile razobešene sli-ke zločincev. »Poglej,« pravi eden izmed njiju, »mojega očeta iščejo.« »Pojdi no,« odvrne drugi, »ti bi se pa vedno samo ba-hal.«

H kuharju angleške univerze je pri-šel vseučiliški profesor ter ga pošteno ozmerjal, češ, da so se visokošolci pri njem pritožili, da je slaba hrana itd.

Kuhar pa ni bil nič v zadregi, ampak točno odgovoril:

»Nič ne verjemite preveč, kar vam mladi študentje natvezejo, saj tudi k meni hodijo s pritožbami, da vaša predavanja niso dosti prida.«

»Neki predavatelj je govoril o prebi-valcih južnih delov naše zemlje ter rekel, da je tam mnogo več moških nego žensk. »Preostanek na moških je tako velik, da bi na vsako damo tukajšnjega mesta lahko prišel po en divjak.« Nekaj starejših gos-podičen med poslušalci se je čutilo uža-ljenih, zato so vstale in odhajale. »Gospo-dične,« zakliče za njimi predavatelj, »le ostanite tu, se prav nič ne mudite, ker gre prvi parnik v one kraje šele čez osem dni.«

d Za Miklavža ali Božič si oskrbe pri vsaki hiši poleg drugega »Družinsko Pra-tiko«. Ali jo že imate pri Vas? Ne zamu-dite je kupiti, kajti zaloga ni več velika. Če poide prej, Vam bo žal!

Za krojače!

Izšla je nova, velika

Knjiga krojaštva

za samouk v pri krojevanju.

III. izdaja v slovenskem jeziku.

Vsakemu krojaču neobhodno potrebna ker vsebuje vse, kar mu treba vedeti. Opis knjige se dobi brezplačno pri

A. Kunc, Ljubljana

Gosposka ulica 7

SV. MIKLAVŽ bo letos vse, kar bo kupil, KUPIL pri tvrdki **F. in I. Goričar - »Pri Ivanki«**

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 29

zato, ker je to edina trgovina, v kateri se naj-bolje in najceneje kupi. — Pazite dobro **29.** na naslov in na številko

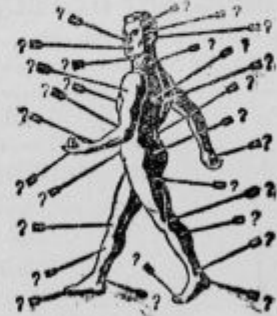

URE iz najboljših svetovnih tvornic kupite edino v veletrgovini

R. Stermecki, Celje št. 19

katera nabavlja v velikanskih množinah in radi tega pro-daja po celi Jugoslaviji po čudovito znižanih cenah: fina anker-remontoir Dia 125—, krasna ura „Roskopf“ 140—, elegantna in zelo dobra „Vi-gilant“ 190—, z dvojnimi pokrovom 200—, fina srebrna ura 285—, damska naročna 135—, moška 155—, krasna budilka 75—, dva zvonca 85—, nadalje verižice, prstane ter uhane. Pišite takoj po ilustrirani cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engro cene.

ČLOVEK BREZ SNA

je obžalovanja vreden. Vsakdanje negovanje celega telesa s Fellerjevim blagodišnim „Elsafluidom“ poveča odpornost, prinese trdno spanje, varuje zdravje in s tem vzbuja samo-zaupanje in življensko radost. — Fellerjev Elsafluid je ono bolečine olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum, katero so že naši očetje in dedje najraje uporabljali odzunaj in znotraj pri vsakovrstnih bolečinah. — Za zunaj in znotraj močnejši in izdatnejši kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrečno »Fellerjev« prvi Elsafluid, v poizkusnih steklenicah po 6— Din. in dvojnatih steklenicah po 9— Din. ali specialnih steklenicah po 25— Din. Po pošti pride tem cenejše čim več se naroči mankrat; z zavojnico in poštnino vred stane: 9 poizkus, ali 6 dvoji, ali 2 specialni stekl. 61— Din 27 „ „ 18 „ „ 12 „ „ 133— „ 54 „ „ 36 „ „ 12 „ „ 250— „

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarna v Stublet Donji, Elsa-trg br. 16, Hrvatska.

POVEST GORSKE FARE.

I. poglavje.

Mihael Brunner, kaplan pri Sv. Bolfenku je stal v malem vrtu kaplanije, kjer je plezal bršljan po razpadajočem kamenju in sta se nemoteno, bohotno razraščala bezeg in lipovka. Bral je »Škofijski list«, v katerem je bila že tretjič razpisana hribovska župnija Sv. Mihael. Sv. Mihael je bila revna, oddaljena vasica — zato se ni nihče oglašil. Vsakdo se je pač bal odrezanosti od ostalega sveta in težav, zakaj Sv. Mihael je ležal visoko v neprijaznih hribih.

Mladi kaplan je šel parkrat po poti, posuti z debelim peskom. Njegova vitka, plemenita postava se je vzravnila in rahla rdečica je švignila preko bledega obraza s svetlimi, živahnimi očmi. V prijaznih potezah je bil zapisan trden sklep. »Ojunačiti se hočem in iti k svojemu škofu, četudi sem še mlad — nimam niti trideset let,« je pomislil. »Zato pa imam dobro voljo in gorko srce. Vedno sem si želel tak tih kotichek na zemlji. Zato bom poizkusil.« — In kakor osvobojen je dvignil glavo, in pogledal preko zidu, kjer je košček modrega neba prijazno pozdravljal mladega duhovnika.

Naslednje jutro se je peljal v škofijsko mesto. Ko je stal v visoki svetli dvorani škofu nasproti, se ga je lotilo neko skrivno ohlavanje. — Cerkveni knez, lep starček s svetlimi lasmi in prodirajočimi očmi, je bil nekoliko sključen vsled svojih let in vsled bremena svoje visoke službe. Mlademu duhovniku z otroško dušo in z ognjenim navdušenjem v prsih je bil vedno naklonjen in si ga je posebno vtisnil v srce.

Mihael Brunner je poljubil škofov prstan in jedljuje rekel: »Presvetli, če noče iti nihče na oddaljeno mesto: jaz hočem! Vendar, komaj smem upati, da mi Presvetli izpolni prošnjo. Taka odgovornost — in še tako mlad.«

Škofove oči so gledale resno, skrbipolno. »Mlada leta pač niso nikaka ovira,« je odgovoril. »A nek drug pomislek imam, moj ljubi kaplan. Ko je človek mlad, ima toliko želja in dela pač načrte za bodočnost. Toda moje besede niso nikak očitke, najmanj še za vas. Za višje stvari sem vas določil — tedaj pa ste mi naredili črto preko računa. V glavnem mestu je prazno neko mesto — tja sem vas hotel poslati.«

Mihael Brunner je proseče dvignil roke. »Ne, Presvetli, samo tega ne. Zidovje, množica ljudi bi me zadušila. Tja bi šel rad, kjer svet odprt leži pred očmi.«

»Svarim vas, da mi ne boste pozneje kaj očitali. Sv. Mihael je razvpit — tam vas čakajo težki boji. Plevel je med pšenico in volk se je pomešal med čredo. Hočete kljub temu poizkusiti?«

»V božjem imenu — da!«

»Tam so ljudje trdi in raskavi kakor kamenje, ki ga lomijo. Toda, če imate eno, potem naj vas ne skrbi: to je ljubezen! S tem orožjem boste vedno zmagali; zakaj ljubezen zmora vse: gore lahko prestavlja in pečine raztaplja. Ljubezen je duhovniku

mana v puščavi. Vi veste, kaj pomeni: biti duhovnik, — to je najvišji in najsvetejši poklic na zemlji. Duhovnik je angel župnije. Kakor sv. Mihael morate z mečem vere pobijati zlo; kakor Gabriel oznanjati odrešenje, kakor Rafael biti vodnik na poti v nebesa. V sedanjih bojih stavi Cerkev vse svoje upanje na duhovnike; oni so voditelji svete vojske in vojščaki Kristusovi. Če bodo duhovniki vestni in zvesti, bomo gotovo zmagali. In sedaj idite, moj sin! Zapupam vam župnijo Sv. Mihael — šest sto duš je, ki jih morate pripeljati v nebesa. Naj bo Bog z vami vsemi!«

Ob škofovem govoru je postalo mlademu duhovniku lahko pri srcu. Padel je na kolena pred milega pastirja s solnčnojasnimi očmi in z lepimi belimi lasmi. Nemo je poljubil njegovo desnico in z veselimi smrcem odšel.

Tam v stolnici je visela prastara slika zadnje večerje. Pred njo je gorela rdeča luč. Tam se je vrgel na tla in prosil za milost, da bi bil dober pastir. Prosil je za najvišje — za ljubezen! »Pošlji mi svetega ognja,« je šepetal, »ki vžge srce in kaže pravo pot.«

Dvignil se je in zapustil tiho cerkev. »Šel bom torej v hribe in pasel ovce. Ti, ljubi Bog, gotovo bodo vmes ovni. Ali pa volkovi, ki bodo vdrli v čredo. A jaz hočem biti dober pastir, ne pa najemnik. Dober pastir, ki da življenje za svoje ovce. — — —

Tri tedne kasneje je šel v svojo župnijo. Dan pred svojim odhodom je žareč od veselja napisal v svoj dnevnik:

»O Binkoštih, leta 1871. sem po božji volji in škofovem odloku postal župnik pri Sv. Mihaelu v hribih. Sancte Michael: Ora pro nobis.«

* * *

Na malem kolodvoru so čakale novega župnika težke, z mladim smrekami okrašene lojternice in stara, velika kočija, na kateri so se zibali zeleni venci iz mahu. Ducat kmetov in kamnarjev, velikih in neokretnih s kosmatimi obrazi, je stalo tam.

»Ta je! — Tako mlad! — Toda fin,« so rekli in se suvali s komolci. Odkrili so se.

»Pozdravljeni, častiti gospod!«

Trde kmetске pesti so pošteno, odkrito stisnile njegovo roko. Brez poklonov so ga nato spravili v kočijo in z divjo naglico je drdral voz po dolini. Oblaki prahu so jo zavili in izpod konjskega kopita se je isknilo.

Ko so dospeli do zadnje vasi v dolini, je kolo kočije zahreščalo in se zlomilo. Ker so z divjo vožnjo pustilo lojternice daleč za seboj, župniku ni preostalo drugega, kot da napravi ostali košček poti peš. Z veseljem je to storil. Po divji vožnji se je veselil tihe poti in ni hotel počakati pri »Zlati zvezdi«, da se škoda popravi.

Krepko je korakal po cesti, ki je vodila v hrib v velikih ovinkih. Vsenaokoli solnčni blesk, šumenje gozda, vonj cvetic — in tam z vrha je pozdravljala konica zvonika: Sv. Mihael, novi dom, ves obdan z zlatom.

Nad široko dolino se je dvigala na pečini cerkev: sijajna stavba z visokim zvonikom, čigar vrh se je vzpenjal proti nebu kakor svetlobrušen meč. Zadaj se je dvigalo gorovje, podobno modrozelenemu, z zlatom obrobjenemu zidu, ki je kipelo z bleščečimi vrhovi, zlatimi kopami in žarečimi pečinami v modro nebo.

Razno.

Nadzorovalni avtomobili. Pariška policija je dala v cestno službo 20 novih avtomobilov, ki vozijo noč in dan po mestu okoli. Njih naloga je, da ustavijo vsak avtomobil, ki hitreje vozi kot pa je predpisano.

Vztrajen. Na Eiffelovem stolpu v Parizu je že 40 let v službi delavec Téron; opravlja dvigalo. Stolp je bil dovršen sicer šele leta 1889, a dvigalo je delovalo že leta 1886, in testaj je stopil Téron v službo. S ponosom pripoveduje Téron, da se ves čas njegovega službovanja ni pripetila niti najmanjša nesreča. Nešteto je število slavnih mož, ki jih je peljal v dvigalu gor in dol. Sedaj gre v pokoj, a ne daleč: stanoval bo blizu stolpa, da ga bo zmeraj videl.

Izboren odgovor. Vemo, da so boljševiki v Rusiji čisto brezverski in da hočejo vero popolnoma iztrebiti. Ljudstvo si je pa ne da vzeti in veliko molijo, več, kot pa navadno mislimo. Tako je pred neko božjo pobožbo molil ruski kmetič, ko začeti naenkrat na rami tujo roko. Obrne se in vidi, da stoji pred njim boljševik in da ga zabrdeno gleda. »Ja, kaj pa ti deliš? Ali morebiti moliš?« — »Da, brat, hotel sem moliti.« — »Ja, za koga moliš?« Kaj ne, za boljševiško vjodo.« — »Ja, zares, za vas sem hotel moliti.« — »Tako, tako. Prej si pa za carja tako-le molil, kaj ne?« — »Svečla sem.« — »Pomisli vendar, če si malo pameten, da je bila tvoja molitev zastoj in da gleda carja ni prav nič koristila.« — »O ja, je koristila. Izginil je.« — Boljševik se je obrnil in je odšel.

Ploskanje. Nekemu pisatelju so rekli: »Vaša igra se je kaj slabo obnesla. Gnila jajca so metali na oder.« — »Res je, a ploskali so tudi.« — »Seveda, če je kakšno jajce zadelo.«

Hitra vožnja. Med Londonom in Berlinom vozi od 6. novembra naprej aeroplan, ki porabi za to pot samo pet ur. Ob 6 zjutraj gre trgovec iz Londona, pride ob enajstih v Berlin, opravi tam do štirih popoldne svoje opravke in je ob devetih večer že spet v Londonu.

Voz z lojtercami, nov in lahek, se proda. Izve se pri F. Rozman, Snakovo, Križe, Gor.

Deteljno seme kupujemo po najvišji ceni. SEVER & KOMP., Ljubljana, — Gosposvetska cesta šte. 5 (poleg Figovca), ali pa Wolfova ulica šte. 12. 7625

Voz zapravljalivček še dobro uporaben, lahek, kupim. — Ponudbe na upravo lista pod: »Zapravljalivček.«

KOLARSKEGA VAJENCA takoj sprejem. - ŽABJEK, Hrušica pri Ljubljani.

On (mladi ženi): »Kaj pa je to v skledi?« Ona: »I no, glavnata solata.« On: »Glavnata solata? — — — Ja, kako pa vendar to izgleda?« Ona: »Kaj, morda je nisem pravilno skuhalo?«

Meh za smeh.

Pevka (poje): »Dve duši ah, v prsih mojih sta.«

Poslušalec: »Ja, ja, stanovanjska mi-zerija.«

Poročnik rekrutu: »Čemu se pa pra-kaš zadaj za ušesom?«

Rekrut: »Zato, ker me spredaj ne srbi.«

A.: »Jaz sem nekomu posodil 100 Din, pa nimam nobenega potrdila o tem. Kaj naj ukrenem?«

B.: »Piši mu, da naj ti že vrne onih 200 Din, katere si mu posodil.«

A.: »Toda kako, če jih je pa le 100?«

B.: »Vem, toda on ti bo odgovoril, da jih je bilo samo 100, pa boš imel potrdilo.«

»Tale človek iz cirkusa je tako gibčnih udov, da ga je mogoče okoli drevesa oviti.«
»Malenkost. Jaz svojega moža še celo okoli prsta ovijem.«

Prodajalec: »Tu imaš, dečko, lonec z marmelado, kje pa imaš denar?«

Deček: »O jej, na dnu lonca.«

»Kako pa vam gre gospa Konc, saj bo že skoro pet let, kar vas nisem videla.«

»Ali pa je že več. Zakaj pa me nikdar ne obiščete?«

»Saj ni bilo mogoče; saj veste kakšno vreme smo imeli v zadnjem času.«

»Ali ste vi oni, ki je rešil mojega moža iz valov?«

»Da jaz. Toda gospa, kar pustite, ni vredno govoriti o tem.«

»Kaj, ni vredno, kam pa ste dejali nje-gov ovratnik in ovratnico?«

Pesnik (uredniku): »Dovolite, da vam svoje najnovejše pesmi prečitam.« Urednik: »Sem silno zaposlen, prosim da jih kar sami vržete v koš.«

»Zakaj pa nosite tako dolgo brado?«

»Zato da mi ni treba kravat kupovati.«

Sinček: »Ata, ali morejo slepi ljudje pisati?«

Oče: »Da, vsaj nekateri.«

Sinček: »Ata, ali morete vi pisati z zaprtimi očmi?«

Oče: »Jaz mislim da. Zakaj pa?«

Sinček: »No pa zaprite oči ter podpi-šite moje šolske spričevalo.«

Slavni telesni zdravnik virmberskega kralja, svetnik Ludovek, je bil silno surove narave. Celo napram knezom in dvorjanom ni delal nikakih izjem. Nekoč ga na najbolj obljudeni ulici mesta Stutt-garta odgovori neka dvorna dama. »Ah, go-spod svetnik, nekaj imam v želodecu, kaj mi neki je?« Če ga je na cesti kdo ogo-ovoril v zdravstvenih zadevah, je bil pa že kar divji. »Hm, hm, v želodecu. Zaprite oči in pomolite jezik ven, bomo takoj videli.«

Dama se je malo obotavljala na takem ži-vahnem kraju jezik kazati, a je končno le ubogala. Zdravnik pa je hitro smuknil okoli vogla ter jo pustil stati samo.

Kralj se je bajte tisti večer od srca na-smejal, ko so mu povedali, kako je dvorna dama stala na prometni ulici ter mimo-idočim kazala jezik, zraven pa mižala.«

Stari Bensa, pisarniški pomočnik, je rad spal. Da bi redno pričel prihajati v urad, si je kupil budilko. Neko jutro pa se budilka ni sprožila in Bensa je v eni sapi prihitel v urad šele proti poldnevu. »Oprostite, da sem danes zjutraj zaspal, toda — — —« »Danes zjutraj,« pravi šef pisarne, »to še ni nič hudega gospod Bensa, toda kje pa ste ves včerajšnji dan tičali?«

Neki velik bogataš je po nerodnosti padel iz svojega motornega čolna v vodo. Že se je potapljal, ko mu v zadnjem trenutku prihitel na pomoč mornar ter ga reši gotove smrti. »Tega vam ne bom pozabil,« pravi bogatin, »tu imate pet dinarjev za vaš trud.« »Hvala,« odvrne mornar, »toda ne morem izmenjati, ker nimam drobiža.«

»Moj oče so žagar,« je rekel dečko drugemu. »Moj tudi,« je ta odvrnil. »Toda moj oče so junak, bili so v vojski, prejeli so celo vrsto svetinj in kralj sam jim je pripel na prsi najvišje odlikovanje,« je hitel prvi fant zatrjevati.

»Moj oče so pa bili v desetih vojskah, prejeli so dve celi vrsti svetinj in poleg tega so dobili tudi leseno nogo, katero jim je kralj sam pripil na nogo.«

Dva paglavca sta stala pred policij-sko stražnico, kjer so bile razobešene sli-ke zločincev. »Poglej,« pravi eden izmed njiju, »mojega očeta iščejo.« »Pojdi no,« odvrne drugi, »ti bi se pa vedno samo ba-hal.«

H kuharju angleške univerze je pri-šel vseučiliški profesor ter ga pošteno ozmerjal, češ, da so se visokošolci pri njem pritožili, da je slaba hrana itd.

Kuhar pa ni bil nič v zadregi, ampak točno odgovoril:

»Nič ne verjemite preveč, kar vam mladi študentje natvezejo, saj tudi k meni hodijo s pritožbami, da vaša predavanja niso dosti prida.«

»Neki predavatelj je govoril o prebi-valcih južnih delov naše zemlje ter rekel, da je tam mnogo več moških nego žensk. »Preostanek na moških je tako velik, da bi na vsako damo tukajšnjega mesta lahko prišel po en divjak.« Nekaj starejših go-spodičen med poslušalci se je čutilo uža-ljenih, zato so vstale in odhajale. »Gospi-dične,« zakliče za njimi predavatelj, »le ostanite tu, se prav nič ne mudite, ker gre prvi parnik v one kraje šele čez osem dni.«

d Za Miklavža ali Božič si oskrbe pri vsaki hiši poleg drugega »Družinsko Pra-tiko«. Ali jo že imate pri Vas? Ne zamu-dite je kupiti, kajti zaloga ni več velika. Če poide prej, Vam bo žal!

Za krojače!

Izišla je nova, velika

Knjiga krojaštva

za samouk v prirojovanju.
III. izdaja v slovenskem jeziku.

Vsakemu krojaču neobhodno potrebna ker vsebuje vse, kar mu treba vedeti. Opis knjige se dobi brezplačno pri

A. Kunc, Ljubljana
Gospodarska ulica 7

SV. MIKLAVŽ bo letos vse, kar ho rabil, KUPIL pri tvrdki
F. in I. Goričar - »Pri Ivanki«

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 29

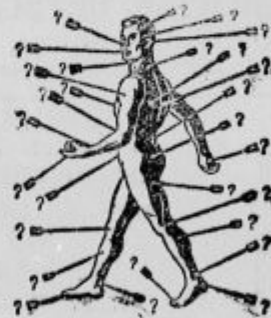
zato, ker je to edina trgovina, v kateri se naj-bolje in najceneje kupi. — Pazite dobro na naslov in na številko **29.**

URE iz najboljših svetovnih tvornic kupite edino v veletrgovini **R. Stermecki, Celje št. 19**

katera nabavlja v velikanskih množinah in radi tega prodaja po celi Jugoslaviji po čudovito znižanih cenah: fina anker-remontoir Din 125,—, krasna ura „Roskopf“ 140,—, elegantna in zelo dobra „Vigilant“ 190,—, z dvojnimi pokrovom 200,—, fina srebrna ura 285,—, damska naročna 135,—, moška 155,—, krasna budilka 75,—, dva zvonca 85,—, nadalje verižice, prstane ter uhane. Pišite takoj po ilustrovani cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engro cene.

ČLOVEK BREZ SNA

je obžalovanja vreden. Vsakdanje negovanje celega telesa s Fellerjevimi blagodišečim „Elsafluidom“ poveča odpornost, prinese trdno spanje, varuje zdravje in s tem vzbuja samo-zaupanje in življensko radost. — Fellerjev Elsafluid je ono bolečine olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum, katero so že naši očetje in dedje najraje uporabljali odzunaj in znotraj pri vsakovrstnih bolečinah. — Za zunaj in znotraj močnejši in izdatnejši kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrečno »Fellerjev« prvi Elsafluid, v poizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 5 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. Po pošti pride tem cenejše čim več se naroči mankrat; z navojnico in poštnino vred stane: 9 poizkus, ali 6 dvoji, ali 2 specialni stekli. 61 Din 27 „ „ 18 „ „ 6 „ „ 133 „ 54 „ „ 36 „ „ 12 „ „ 250 „

Naročila nasloviti razločno takole:
EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubici Donji, Elsa-trg br. 16, Hrvaška.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 350 milijonov kron.

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vendno v zalogi. Kupim tudi surovi in stopljeni loj; in ga plačam po najvišji dnevni ceni. Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

SEMENSKO DETELJO

kupi vedno po najvišji dnevni ceni — FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Edino najboljši šivalni stroji in koleša za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

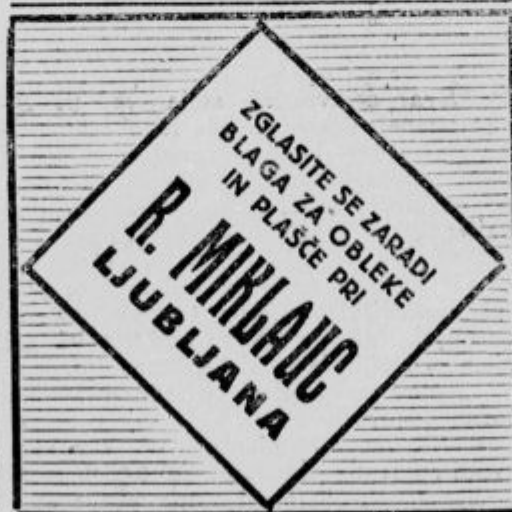
Najnižje cene! Tudi na obrokel Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Učenca krepkega, poš. staršev, sprejme takoj Iv. Križnar, sedlar, Lipnica, p. Podnart.

Nova trgovina manufakture, novo blago in nove nizke cene
Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg 21 poleg Zalaznika

Vajenca močnega, pridnega in poštenega, sprejme ANTON OMERSA, Menget. — Hrana in stanovanje pri mojstru. 7708

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

Velika zaloga moškega in ženskega blaga za spomladanske in letne obleke. Lepa izbira svetlenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorec.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.